

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ ΙΑ' — Τεύχος 125

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1918

Ν. Μ. Μ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΑΙ

Διὰ τὸ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ

Διὰ τὴν ΑΜΕΡΙΚΗΝ

Διὰ τὴν ΑΙΓΥΠΤΟΝ καὶ ΑΙΓΥΠΤΟΝ

Διὰ τὴν ΚΥΠΡΟΝ

Διὰ τὴν ΕΥΡΩΠΗΝ

Διὰ τοὺς Διδασκάλους

Δραχμαὶ

12.—

»

8.—

Δολάρια

3.—

Λίρα Ἀγγλίας

1)2

Σελίνα

10.—

Δρ. Χρ.

12.—

Ἐκδοῖς ἐκλεκτῆ γενικῶς Φρ. χρ. ἢ Δραχ. 25.—

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑ ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Ὀδὸς Μενάνδρου 83. — ΑΘΗΝΑΣ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις: "ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ," — ΑΘΗΝΑΣ

Πᾶν χειρόγραφον δημοσιεύμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται.

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ γραφεῖά μας ἀναγγέλλεται.

Αἱ ἐγγράφαί ἀρχοῦν ἀπὸ 1ης ἐκάστου μηνός. — Τὸ τεύχος δρ. 1.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Ἑλληνίς μας προχωρεῖ. — Ἡ δικαιοσύνη κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους: **Νικολίου Θ. Σαῦτα.** — Ὁ ἐφευρέτης τοῦ ἀλεξικεραύτου: **Πολυδώρου Κ. Χατζηδημητρίου.** — Κρήτη-Ἱεροσόλυμα-Κύπρος-Ἀθήναι. — Ἡ Βορεινὴ ἑκστρατεία: **Χ'.** — Ὁ σπῆρας τῆς πατάτας: **Π. Α. Δεκάζος.** — Μάρτιος 1918. — Ἀπὸ τὴν Καλλιτεχνικὴ κίνησι. — Ἀπὸ τὴν Ζωὴν τοῦ μηνός: **Α. Α. Ζ.** — Ἑλληνικὰ ἀνέκδοτα: **Ι. Π. Σταματούλη.** — Ἡ Ἑλληνικὴ Ναυτιλία. — Ὀλιγόστιχα. — ΚΟΣΜΟΣ: Τὸ Ἑθνικὸν Ἑλληνικὸν Δῶδ. — Τὸ ἐνκρητήριο μᾶθημα τοῦ κ. Κορώνη. — Ἡ Εἰσήγησις τοῦ κ. Νεγρεπόντη. — τὸ δάνειον τῶν ἐπιτάξεων. — Τὸ Πανεπιστήμιον.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ ΙΑ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΜΑΡΤΙΟΣ 1918.

ΤΕΥΧΟΣ 125

Η ΕΛΛΗΝΙΣ ΜΑΣ ΠΡΟΧΩΡΕΙ

Ἡ μόρφωσις, ἡ ἐθυφία, ἡ ἐργατικότης, τὸ θάρρος, ἡ ἐνεργητικότης, ἡ θέλησις τῆς νεωτέρας Ἑλληνίδος διαλάμπουν καθημερινῶς ἐντονώτερον καὶ διευστόδουν εὐ εὐρύτερα κοινωνικὰ στρώματα. Ἐπαυσαν πλέον ν' ἀποτελοῦν ἀντικείμενον προσδευτικῶν τάσεων ὀλίγων προνομιούχων γυναικῶν. Νομίζει κανεὶς ὅτι ὀλόκληρος ἡ νεωτέρα θῆλυς γενεὰ ἀπόφασιστικῆ εἰσχωρεῖ εἰς τὴν κοινωνικὴν μας ζωὴν καὶ κατορθώνει ν' ἀπλώνεται παντοῦ χωρὶς στενωχώριες, χωρὶς ἐκδηλώσεις βιαίας ἀνατροπῆς παλαιῶν συνθηθειῶν, χωρὶς δημιουργίαν ἐξαρθρωτικοῦ καθεστώτος. Ὅλα ἐξελλίσσονται γύρω τῆς νεωτέρας Ἑλληνίδος φυσικὰ, ὄριμα, ἀλλὰ σταθερὰ καὶ ἀκλόνητα. Ἡ ἀνατροπὴ τῆς, αἱ βλέψεις τῆς, τὰ μέσα τῆς μορφώσεώς τῆς, τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμά τῆς, ὅλα διαμορφοῦνται ὑπὸ μίαν θεωρητικὴν πνοὴν προόδου καὶ ἐπιβολῆς. Εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς βιοπάλης, εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν στείδον, εἰς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας τὸ πῆδον, εἰς τὴν καθόλου ἀνδρικήν δρᾶσιν, ἡ νεωτέρα Ἑλληνίς θριαμβευτικῶς προχωρεῖ χωρὶς νὰ μπορῆ κανεὶς νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι θὰ ὑπάρξῃ τέρμα ποῦ θ' ἀντικόψῃ τὸν δρόμον τῆς. Στὰς Τέχνας, στὰς Ἐπιστήμας, ἐπὶ τῆς Φιλολογίας, ἐπὶ τῆς Δημοσιογραφίας, ἐπὶ τῆς Γλωσσολογίας ἐπὶ τῆς Σκέψῃ ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἐκλεκτὰς ἀντιπροσώπους ἰκανὰς νὰ τιμῆσουν τὴν πατρίδα ποῦ τὰς διέπρεψεν.

Ποῦ δὲν ἀνευρίσκετε σήμερον τὴν Ἑλληνίδα; Ποῦ δὲν τὴν παρακολούθητε ἀνοίγουσαν τὸν δρόμον τῆς ἐπιτυχίας μετὰ τὰς ἰδίας τῆς δυνάμεις, μετὰ τὴν ἰδικὴν ἐμπνευσιν, μετὰ τὸ ἰδικόν τῆς θάρρος.

Ἡ Ἑλληνικὴ γυναικεῖα φιλανθρωπία ἄλλο στάδιον εὐρυτάτης ἐργασίας εἶνε ἀπὸ τὰ φωτεινότερα σημεῖα τῆς καινούργιας ζωῆς τῆς.

Ἐκείθεν ἐδημιουργήθη τὸ νεώτερον πνεῦμα τῆς γυναικείας δράσεως. Διὰ τῆς φιλανθρωπίας ἐγνώρισεν ἡ Ἑλληνίς τὴν ζωὴν, ἠγάπησε τὴν ἐργασίαν, ἐπόθησε τὴν πάλιν, ἐστράφη πρὸς τοὺς ὀραίους κοινωνικοὺς ἀγῶνας.

Ἰπουργεῖα, Τράπεζαι, Ἐταιρεῖαι, Ἐμπόριον, Βιομηχανία, Βουλὴ, Ταχυδρομεῖον, διάφοροι εἰδικαὶ ὑπηρεσίαι, ἀπέβαλον τὴν συγγέντητα τοῦ ἀνδρικοῦ βλέμματος καὶ ἐκοσμηθῆσαν ἀπὸ τὴν δροσερότητα τοῦ γυναικοῦ μεδιόματος. Δὲν ὑπάρχει ἑκάμα γοητευ-

τικώτερον ἀπὸ τὴν ἐργαζομένην γυναίκα. Μέσα εἰς τὴν αὐστηράν καὶ μονότονον εἰκόνα τοῦ ἀνδρικοῦ περιβάλλοντος, ὀλίγα δροσερὰ λουλούδια σκορπισμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, προκαλοῦν τὸ αἶσθημα τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς προσδευμένης ζωῆς, τῆς ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης μεταξὺ γυναικῶς καὶ ἀνδρός, τῆς ἀμοιβαίας ἐκτιμῆσεως, τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ. Ἐνα μεγάλο κοινωνικὸ κέρδος ἔθεσε ἐπὶ τὴν διάθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἡ γυναικεῖα ἐξέλιξις παρ' ἡμῖν. Ἐσκόρπισεν ἡμερότητα, γλυκύτητα, ἐπὶ τὴν τραχύτητα τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς καὶ ἀπάλυνε τὰ ἴθνη καὶ τὰ ἔθιμα μιᾶς κοινωνίας ποῦ ἔζησε μετὰ ξένας ἀντιλήψεις πρὸς τὴν παγκόσμιον περὶ γυναικῶς ἰδέαν.

Στὸ Θέατρο, στὰ Γράμματα, ἐπὶ τὴν Καλλιτεχνία, ἐπὶ τὸ Πανεπιστήμιον, ἐπὶ τὸ Ἐπιστημονικὸ Ἐργαστήριον, ἀπὸ τοῦ Δημοσιογραφικοῦ πεδίου καὶ ἀπὸ τοῦ Βήματος τῶν δημοσίων διαλέξεων ἡ γυναικεῖα — ἡ Ἑλληνίς κόρη κυριολεκτικώτερον, ἐδάμασε τὰς προλήψεις, διέπρηξε τὰ δεσμὰ, κατέπνιξε τοὺς ἐνδοιασμοὺς καὶ μετὰ βῆμα εὐσταθές, ἀποφασιστικόν, ἐπροχώρησε ἐπὶ τοὺς δρόμους ποῦ φέρονται οἱ καινούργιοι ψυχικοὶ καὶ πνευματικοὶ ὄριζοντες. Προχθές ἀκόμα νεαρῶτάτη Ἑλληνίς ἡ Δις Ἀνωτατοῦ διεχειρίσθη ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ «Παρανοσοῦ» ζήτημα σπουδαιότατον οἰκονομοπολιτικῆς σημασίας μετὰ βιβλίοιαν ζήτησιν, μετὰ μόρφωσιν καταπλήσσουσαν ἀλλὰ καὶ μετὰ χάριν ἀναποκρινόμενὴν πρὸς τὸ φύλον τὸ ὅσον θριαμβευτικῶς ἀντεπροσώπευε τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Θὰ ἠθέλαμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν μας νὰ δώσωμεν εἰκόνα συγκεκριμένην εἰκόνα τῶν τελευταίων ἑλληνικῶν γυναικῶν κατακτήσεων. Εἰσῆλθεν ὡς στενωγράφος ἐπὶ τὴν Βουλὴν, ὡς πολίτικα γραμματοσῆμων ἐπὶ τὸ ταχυδρομεῖον, ὡς εἰσιτηριοδότρια ἐπὶ τὸς Σιδηροδρόμους — εἶναι αἱ τελευταῖαι ἐπιτυχίαι τῆς καὶ κάθε ἡμέρα παρερχομένη τῆς ἀνοίγει νέους ὀρίζοντας ἐργασίας, νέους δρόμους θριάμβου.

Μένει ἀκόμη ἡ πολιτικὴ νίκη, μένει ἡ ἀπόκτησις πολιτικῶν δικαιωμάτων τὰ ὅποια ἀπέκτησε, δικαιοματικῶς πλέον ἢ ὑπέροχος γυναικεῖα Ἀγγλικὴ δύναμις, ἀλλὰ καὶ τοῦτο — καὶ ἀκόμη σοβαρώτερα θὰ ἐπιτύχη ἡ ἀδάμαστος θέλησις καὶ τὸ ἀκατάβλητον σθένος τῆς συγχρόνου Ἑλληνίδος.

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Κατά τὸν Εὐριπίδην ὁ φυσικὸς νόμος καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ἐθίμων πηγάζοντες ἀγραφοὶ νόμοι ἦσαν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι κατ' ἀρχὰς διετίον τὰς Ἑλληνικὰς Πολιτείας.

Οἱ πρῶτοι νόμοι ἔβλιν ἐν γένει τῶν λαῶν ἦσαν εἶδος ἐμμέτρων ποιημάτων καὶ ἐψάλλοντο, λέγεται μάλιστα ὅτι καὶ αὐτοὶ ὁ Ἀπόλλων ὑπῆρξεν εἰς τῶν πρῶτων νομοθετῶν, τοὺς δὲ νόμους ἐψάλλον ἐπὶ τῆς λύρας τοῦ (Στραβ. Γεωγρ. I. IX. 646). Καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἰσπανίᾳ ὡς μᾶς ἀναφέρουσιν ὁ Στράβων καὶ Ἀλιανός, οἱ νόμοι ἐψάλλοντο, τὸ αὐτὸ δὲ συνέβαινε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Γερμανοῖς καὶ τοῖς Ἕλλησι τῶν προϊστορικῶν χρόνων. Ἐν Κατάνῃ, ὁ Χαρώνδας εἰς τὸν ὅποιον οἱ συμπολιταὶ του ἐνεπιστεύθησαν τὴν σύνταξιν πολιτεύματος καὶ νομοθεσίας, ἡ κατ' ἄλλους τὴν μεταρρυθμίσει τῆς ὑφισταμένης, καὶ αὐτὸς συνέταξε τοὺς νόμους τοῦ, τὰ «Σόλια», διὰ στίχων διὰ τὴν ἀπομνημονεῶνται εὐχερῶς. Κατὰ τὴν προϊστορικὴν ἐξέλιξιν τῶν Ἑλληνικῶν Πολιτειῶν ἐπειδὴ εἰς καὶ μόνος ἦτο ὁ ἀντιπροσωπεῖων τὴν δημοσίαν ἐν γένει ἐξουσίαν καὶ τὸ Κράτος, οὗτος ἦτο νομοθέτης καὶ συγχρόνως δικαστής. Ἡ ἐν τῷ αὐτῷ ἕως προσωπῶν συγκέντρωσις τῶν ἐξουσιῶν τούτων εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν τυραννίαν καὶ ὡς δικαιοσύνην καθιερωμένη τὴν «δικαίον τοῦ ἰσχυροτέρου». Πρὸ τῆς νομοθεσίας τοῦ Σόλωνος (583 π. Χ.) ἐν Ἀθήναις οἱ Ἐννέα Ἀρχόντες εἶχον δικαστικὴν ἀρμοδιότητα καὶ ἐδίκαζον ἀνεκκλητῶς περὶ ἔβλιν τῶν ὑποθέσεων πλὴν τῶν φονικῶν. Ἀλλὰ ὅτε κατέτιν ὁ σοφὸς οὗτος νομοθέτης συνέστησε τὰ δικαστήρια, οἱ Ἐννέα Ἀρχόντες εἶχον μόνον δικαίωμα νὰ προνακρινῶσιν ἢ προσεβιάζωσι τὰς ὑποθέσεις ἀποφαινόμενοι ἐὰν ἦσαν ἐναγώγμοι ἢ μὴ· τὰ δὲ δικαστήρια διεξήγον τὴν δίκην.

Πρὸς μεγαλειτέραν ἐγγύτησιν τῆς δικαίας ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης ἐξελέγοντο δικασταὶ ἐξ ἔβλιν τῶν κοινωνικῶν τάξεων, πρὸς μείζονα δ' ἀσφάλειαν τοῦ κατηγορουμένου ἐδόδοτο εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ προσφύγῃ εἰς ἀνώτερον δικαστήριον διὰ τῆς ἐφέσεως. Ἐν Ἀθήναις τότε ὑπῆρχον τὰ ἐξῆς ποινικὰ δικαστήρια: 1) Ὁ Ἄρειος Πάγος περὶ τῆς προσωνομίας τοῦ ὁποῖου ὑπάρχουσι διάφοροι γνόμοι καὶ κατ' ἄλλους μὲν ἔλαβε τὸ ὄνομα τούτο ἐπειδὴ ὁ

Ἄρης ἐπιῆγε τὸ δόρυ ἐκεῖ, κατὰ τὴν δίκην μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος Ἀλιτροθέου βιάσικτος τὴν ἐκ τῆς Ἀγρᾶλου θυγατέρα τοῦ Ἄρεως Ἀλιπίπην. Κατ' ἄλλους δὲ ὀνομάσθη οὕτω διότι αἱ θυγατέρες τοῦ Ἄρεως Ἀμαζόντις ἐστρατοπέδευσαν ἐκεῖ ὅτε ἐπέδραμον εἰς τὴν Ἀτιτικὴν καὶ προσέβαλον τὰς Ἀθήνας. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἦτο τὸ ἀνώτατον καὶ ἐδίκαζε τοὺς ἐκούσιους φόνους, τὰς πυρκαϊάς, τὴν φαρμακείαν, τὴν προδοσίαν καὶ τέλος τὰ βαρύντα ἐγκλήματα. 2) Τὸ δικαστήριον τῶν Ἐφετῶν τὸ ὅποισιν συνεστήθη ὑπὸ τοῦ Δράκοντος καὶ ὡς ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος (Σολ. XIX) συνυπῆρχε μετὰ τοῦ Ἄρειου Πάγου. Οἱ ἐφέται ἐδίκαζον ποινικὰς ὑποθέσεις ἦσαν πενήκοντα καὶ εἰς καὶ ἐξελέγοντο μεταξὺ τῶν εὐγενῶν καὶ εὐπατριδῶν ἄγοντες ἡλικίαν πενήκοντα ἐτῶν καὶ ὄντες ἀνεπιλήπτου διαγωγῆς. Οἱ δικασταὶ οὗτοι ἐδίκαζον εἰς τέσσαρας διαφόρους θέσεις καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀπετέλου τέσσαρα ποινικὰ δικαστήρια τὰ ὅποια ἦσαν, τὸ ἐν Παλλάδιῳ, τὸ ἐν Δελφίνῳ, τὸ ἐν Πρυτανείῳ, τὸ ἐν Φρεαττοῖ ἐν Πειραιεῖ παρὰ τὴν θάλασσαν ἐν ὀρμαίῳ τιμὴ κείμενον. 3) Ἡ Ἑλιαία ἦτο τὸ τρίτον δικαστήριον τὸ ὅποισιν εἶχεν εὐρυτέραν ποινικὴν δικαιοδοσίαν διότι ἐδίκαζε περὶ ἔβλιν τῶν ποινικῶν ὑποθέσεων πλὴν ἐκείνων αἰτινῶν ὑπῆγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἄρειου Πάγου καὶ τῶν Ἐφετῶν. Τὸ δικαστήριον τοῦτο συνέταξε ἐξ 6,000 δικαστῶν ἐκλεγμένων ἐξ ἔβλιν τῶν κοινωνικῶν τάξεων ἀνευ διακρίσεως δαθμοῦ καὶ περιουσίας. Οἱ δικασταὶ αὐτῶν ὀνομάζοντο Ἡλιασταὶ διότι συνεδρίαζον ἐν ὑπαίθρῳ ἐκτεθειμένοι εἰς τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου (Σολ. ἀρχ. Ἑλλην. δικ. σελ. 110 κ. ἐκ.) καὶ ἐξελέγοντο τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν Ἐννέα Ἀρχόντων καὶ τοῦ γραμματέως αὐτοῦ ἐπὶ ἐν ἔτος. Ἐκαστος τῶν δέκα τούτων ἐκλήρου 600 πολιτὰς ἐκ τῆς ὀριζομένης αὐτῶν φυλῆς. Ἡ σύστασις τῶν τούτων δικαστηρίων ἐξ ἔβλιν τῶν κοινωνικῶν τάξεων ὀφείλεται νὰ παραβλήθῃ πρὸς ὀρεικτῶν σύστημα τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν.

Οἱ δικασταὶ οὗτοι κατ' ἀρχὰς μὲν ἐλάμβανον ὡς μισθὸν ἕνα ὄβολον δι' ἑκάστην συνεδρίασιν, ὅτε ἕως ὁ Περικλῆς ἐκόλακευε τὸν Δῆμον, ἤρθεσαν αὐτὸν εἰς τρεῖς ὄβολους. Τέλος ἄλλα δικαστήρια ἦσαν οἱ Ναυ-

τοδίκαι, οἱ Ὑβριστοδίκαι, οἱ Διαιτηταὶ ἀλλὰ ταῦτα ἦσαν περιορισμένης δικαιοδοσίας. Κατὰ τοὺς ἱστορικούς ἢ δημιουργία μὲν τοῦ δικαστικοῦ σώματος ὀφείλεται κατὰ πρῶτον εἰς τὸν Μωυσέα διότι ὡς ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ ἀναφέρεται οὗτος ἀνέθεσε τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης εἰς πεπειραμένους Ἰσραηλιτὰς οἱ ὅποιοι ἐδίκαζον μετὰ τῶν ἱερέων. Καὶ προκειμένου περὶ κοινῶν καὶ ἀσμημάτων ὑποθέσεων ἐδίκαζον μόνον οἱ ἱερεῖς, ἀλλ' ἐπὶ σπουδαίων τοιούτων ἐξήχον τὴν γνώμην καὶ ἀπόφασιν τοῦ Μωυσέως. (Ἐξόδου Κεφ. 18). Οἱ Αἰγύπτιοι ὅμως εἶνε ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι διεμόρφωσαν καὶ θαυμασίως διοργάνωσαν τὰ τῆς ἀπονομῆς ἐν γένει τῆς δικαιοσύνης, τὸ δὲ δικαίον αὐτῶν σπουδαίως ἐπέδρασαν ἐπὶ τοῦ δικαίου τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς ἀρχαιότητος, καὶ αὐτὰ ἀκόμη εἰ ἐν τῇ Δωδεκαθέλῳ ἀρχαί ἐλήφθησαν παρ' αὐτῶν. Παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ὑπέριστα ἀρχηγὸς ἦτο ὁ βασιλεὺς ὁ ὅποιος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τιμωρῇ, ἀπολύῃ καὶ νὰ διδῇ χάριν ὁσάκις κατ' ἴβλιν κρίσει ἐνήμετε ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ τοιαύτη. Πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου ἐξελέγετο ὁ ἀριστος ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐκλεγόμενων καὶ ἀδρῶς ὑπ' αὐτοῦ μισθοδοτούμενον τριῶντα δικαστῶν, ἡ δὲ δικαιοσύνην παρεχόμενος ἐντελὸς δωρεάν εἰς τοὺς πολίτας. Ἡ ἐνόμιον τοῦ δικαστηρίου τοῦτο διαδικασία ἐγένετο ἐγγράφως καὶ ἐπὶ τρεπετο μία καὶ μόνη ἀντιφροσὺς τῶν προτάσεων τῶν ἀντιδίκων. Ὅταν ὁ πρόεδρος διητύθη τὰς συνεδριάσεις ἔφερε περιβλήμιον ἐκ χρυσοῦ, κεκοσμημένον διὰ πολυτιμῶν λίθων, ἐν τῷ μέσῳ δὲ αὐτοῦ ἐκρέματο ὀρειοτάτη εἰκὼν παριστάνουσα «γυμνὴν καὶ τυφλὴν τὴν ἀλήθειαν». Περιουμένους τῆς συζητήσεως καὶ διακρίσεως τῶν δικαστῶν ὁ πρόεδρος ἔδιδε τὴν εἰκόνα εἰς ἐκείνους τῶν διαδίκων οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου εἶχον δικαίον καὶ ἡ πράξις αὐτῆς ἔθευρετο τρόπον τινὰ ὡς ἡ ἐκδοσις τῆς ἀποφάσεως. Παρὰ τοῖς Πέρσας καὶ Ἀσσυρίους ὁ Βασιλεὺς ἦτο συγχρόνως καὶ δικαστής, ἀπὸ νεαρᾶς ὅμως ἡλικίας ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ σπουδάζῃ τοὺς νόμους τῆς χώρας του. Καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ σχολεῖα ἡ ἐκμάθησις τῶν νόμων ἦτο ὑποχρεωτική. Μετὰ τοῦτο ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης ὡς ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει (I. § 31) ἀνετέθη εἰς πρόσωπα ἰσοθίως ἐκλεγόμενα καὶ ἄγοντα ἡλικίαν 50 ἐτῶν ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψίν πάντα τοῦ Βασιλέως ὁ ὅποιος ἀστυθῶς ἐτιμῶναι πάντα δικαστῆν παρεκτρέπομένον τῶν καθηκόντων του. Δυνάμει νὰ εἴπωμεν ὅτι αἱ αὐτὰ σχεδὸν ἀρχαὶ διήτησαν καὶ τὸ δικαστικὸν σύστημα τῶν Ἑβραίων τὸ ὅποισιν ἔβλιν εἶχε τὴν Θεοκρατίαν ἡτις χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς Μωσαϊκῆς ἐποχῆς ἰσχύει καὶ σήμερον ἀκόμη. Ὅλη δὲ ἡ ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Μωυσέως ἐπισημνὴ συνοψίζεται εἰς τὸ ἐξῆς ἀίτημα: «Ἐσχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλμῶν ἀντὶ ὀφθαλμῶν, ὀδόντας ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χεῖρός, πόδα ἀντὶ ποδός, κατὰ ταύτην ἀντὶ κατακλύματος, τραχὺ ἀντὶ τραχύματος, μὴλόπα ἀντὶ μὴλόπου.» (Ἐξόδου ΚΑ. 24-25. Λευιτικὸν ΚΑ. 20. Δευτερονόμ. 10. 21.)

Μεταξὺ τῶν πολλῶν * * * Ἑβραίων δικαστηρίων τρεῖς ἦσαν κυρίως τὰ ὅποια ἀπετέλου τὴν δικαστικὴν οὐτως εἰπεῖν ἱεραρχίαν (Dallos. Organ. Judic. No 7—10) Α'. Τὸ κοινὸν Δικαστήριον τὸ ὅποισιν ἐδί-

κατέφορος ποινικὰς τοιαύτας, ἀπετελετο ἐκ τριῶν δικαστῶν καὶ εἶχε δικαιοδικὸν χαρακτῆρα. Β'. Τὸ Συμβούλιον τῶν Γερότων τῶν πόλεων τὸ ὅποισιν εἶχε μεγαλειτέραν καὶ εὐρυτέραν δικαιοδοσίαν, ἔβρα αὐτοῦ ἦτο πάσα πόλις ἔχουσα πληθυσμὸν ἐκατὸν εἰκοσιν εικοσενῶν, εἰς δὲ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὡς πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους ἤρθευον δύο τοιαῦτα. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἦτο ἰσοδύναμον τῇ ἀρχῇ, οἱ δὲ δικασταὶ αὐτοῦ προσεχίζοντο διὰ χειροτονίας, πρόεδρος ἦτο ὁ πρεσβύτερος τῆν ἡλικίαν καὶ αἱ ἀποφάσεις ἐξεδίδοντο ψηφίζοντων τῶν δικαστῶν μυστικῶς. Ὡς δικασταὶ δὲν ἤδυναντο νὰ ἐκλεγῶσιν οἱ νόθοι, οἱ τοκογλύφοι καὶ οἱ ἔχοντες ἐπιλήψιμον διαγωγὴν. Ἡ ἐκλογὴ κατὰ μὲν τοὺς πρῶτους χρόνους ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Βασιλεῦς ἐνωρίζοντο ὑπὸ τοῦ Βασιλέως (Pastorel histoire de la legislation Tom. III σελ. 225—275). Ἡ ἀποδεικτικὴ διαδικασία ἐγένετο διὰ μαρτύρων, τῆς ὑποχρεώσεως ὅμως τῆς μαρτυρίας ἐξαιρέτο ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς, ἡ δὲ δίκην ἐγένετο δημοσίᾳ, ἡ δὲ ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου ἀπηγγέλλετο ὑπὸ τοῦ ἰδίου μὴ ἐπιτροπεύμενον συνηγόρων. Ἐν ἡ δὲ περιπτώσει οὗτος κατεδικάζετο καὶ μὴ ὑπαρχόντων ἡμιῶν ἢ ποινῆ ἐξετελετο διὰ λιθοβολίας καὶ οἱ μάρτυρες ἔβαλλον πρῶτοι ἐπὶ τῶν κατηγορουμένων (Δευτερονόμ. ΙΣΤ'. 9 καὶ ΙΖ. 4-7.) Γ'. Τὸ Μέγα Συνοδριον ἦτο τὸ τρίτον καὶ κατεσταθμὸν δικαστήριον τὸ ὅποισιν ἤρθευον ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ ὁμοεθνοτικῶν μαλλῶν ὀργανισμόν, ἀπετελετο ἐξ ἑβδ ο μ η κ ο ν τ α μελῶν καὶ τὰ καθήκοντα συνίσταντο εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν νόμων καὶ τὴν ἐκδίκασιν τῶν σοβαρῶν ὑποθέσεων. Προκειμένου δὲ περὶ ὑποθέσεως ἡτις ἀφαιρούσιν τὴν θρησκείαν ἐπέβαλε τιμωρίαν εἰς ἑκατομμύριους πόλεις καὶ φυλάς καθόριζε δὲ τὰς ἐπιτροπὰς αἱ ὅποια ὕφισταντο τὰς συνεπείρας τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐπιβαλλομένων ποινῶν. Αὐτὰ ἀναφέρονται ἐν συντομίᾳ περὶ τῆς παρ' Ἑβραίοις ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης περὶ τῆς ὁποίας ὀμιλεῖ λεπτομερῶστα ὁ Σαρίπολος (σελ. 229 Συστημ. Ποινικ. Νομοθεσίας Tom. I. Ἐκδ. ἔτους 1868.) Τὰ δικαστήρια τῶν Ἀθηναίων, περὶ τῶν ὁποίων ἀνωτέρω ἐπαρκατεβήθημεν, ἀνεφάνησαν μετὰ τὰ Ἑβραϊκὰ καὶ ἐπαναρχοῦμενοι πάλιν εἰς τὴν προϊστορικὴν ἐποχὴν τῆς Ἑλλάδος βλέπομεν ὅτι καὶ ὁ Ὀμηρὸς ἐν ταῖς ραψωδίαις αὐτοῦ λέγει· ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης ἀνήκει εἰς τοὺς Βασιλεῖς οἱ ὅποιοι ἦσαν οἱ Θεμιστοπόλοι τῶν λαῶν (Ὀμηρ. Ἰλιάδ. Α. 238 I. 96 καὶ Ὀδυσσ. Μ. 86. τ. 109). Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νόμοι ἐγγράφου δὲν ὑπῆρχον οἱ Βασιλεῖς ὄφειλον νὰ τοὺς γνωρίζωσι καὶ ἐδίκαζον μετὰ τῆς Βουλῆς τῶν Γερότων ἡ Γερουσίας τὰς σοβαρωτέρας ὑποθέσεις. Ἡ Γερουσία ἦτο σοφὰ καὶ βουλευτικὸν ἀποτελούμενον ἐκ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἐγκριτωτέρων ἄρχων, διαφωτίζον δὲ τοῦτον μετὰ τῆς πείρας καὶ τῶν γνώσεων τῶν μελῶν αὐτοῦ. Αὕτη ἐδίκαζεν ἐπὶ τῶν διαφορῶν τῶν πολέων ἰδίως δὲ ἐπὶ φονικῶν ὑποθέσεων, ὁ δὲ Ὀμηρὸς ὡς ἐξῆς περιγράφει τὴν συνεδρίασιν τῆς τοιαύτης Γερουσίας. «Οἱ δὲ γέροντες ἐλατ' ἐπὶ ζεστοῖσι· λίθοις ἐρῶν ἐντὶ κλύκῳ, σπῆντρα δὲ κηρύκων ἐν χερσὶ ἔχον ἠερωφῶν τῶν τοῖσιν ἔπειτ' ἤρῃσον, ἀμοιγήδεις δὲ δικάζον.» Καὶ ἐν Σπάρτῃ ὑπῆρχον ἐπίσης γερουσία ἐξ 28 ἰσο-

βίω γερώντων υπερδάντων το 60ον ετος της ηλικίας των, όστινες ετήρουν την άραμογγήν του πολιτεύματος εξήλεγchon τους Βασιλείς και συνεδρίαζον υπό την προεδρείαν 2 Βασιλείων τα δέ καθήκοντα αυτών ήσαν βουλευτικά και δικαστικά. (Ιδ. 'Ιλιάδ. Σ'. 503 κ.ε.) Καί εν τή ιστορίᾳ τής Ρώμης και μάλιστα εν τή άρχῃ αὐτῆς άπαντοίμεν παρεμφερές σωμα.

* * *
Ἡ σύστασις τῆς Ρωμαϊκῆς γερουσίας—εν Ρώμῃ πρώτος νομοθέτης θεωρεῖται ὁ Σέρβης Τούλλιος—χρολογείται ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς Λατινικῆς φυλῆς, ὅτε μίαν καὶ μόνην φυλὴν ἀπήρτιξε τὸ ρωμαϊκὸν κράτος. Τὸ σῶμα τοῦτο κατηρτίσθη ὑπὸ τοῦ Ρωμύλου καὶ ἀποτελεῖτο ἐξ ἑκατῶν ἀνδρῶν περὶ αὐτῶν ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος «ἐκατὸν δὲ τοὺς ἀρίστους ἀπέδειξε βουλευτὰς καὶ αὐτοὺς μὲν Πατριάρχους, τὸ δὲ σύστημα Σενάτων προσηγγόρευεν» (Πλούταρχ. Ρωμυλ. XIII.) Ἡ Γερουσία αὕτη δὲν εἶχε ὄρισμένην νομοθετικὴν ἄποτολὴν ἀλλὰ κυρίως ἦτο σῶμα συμβουλευτικὸν τεταγμένην καὶ ἐπιτηρῆσιν τῶν νόμων καὶ εἶχεν ἄλλα ἐπίσης καθήκοντα ὡς τὴν θρησκευτικὴν ἔποπτεῖαν ἐν Ρώμῃ, τὴν ἐπιτηρῆσιν τῶν θυσιῶν, τελετῶν, τὴν φροντίδα τῶν ζητημάτων τοῦ Διεθνούς Δικαίου κτλ. Καὶ ταῦτα περὶ τῆς ἐν Ρώμῃ γερουσίας, ἣ δὲ Βουλὴ τῶν γερόντων τῶν Ἀθηνῶν ἐδίκαζε τὰς σοβαρωτέρας τῶν ὑποθέσεων διότι προκειμένου περὶ κοινῶν καὶ ἀστυμάτων τοιούτων αὐταὶ ἔλθοντο διὰ δικαιοσύνης, τοιαῦται δὲ ἦσαν τὰ ἀφορῶντα τὴν περιουσίαν ἀδικήματα. Ὅτι τῆς ἐποχῆς ἕως ταύτης ἔκτε τῶν βασιλέων ἀπαντοίμεν καὶ τοὺς γέροντας δικάζοντας μόνον ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Οἱ δικασταὶ οὗτοι συνήθιζοντο εἰς τὴν Ἀγορὰν πλησίον τῶν βωμῶν καὶ ἀνομαζόντο ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου «ἀρωγοί». Αἱ διάφορα ὑπ' αὐτῶν ἐκιδόμενα ἀποφάσεις ἐπέβαλλον χρηματικὰς ἀποζημιώσεις καθ' ὅτι ποινικὴ διαδικασία ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὀμήρου δὲν ὑπῆρχε. Κατὰ μίαν ἀρχαιοτάτην παράδοσιν ὁ Κέκρωψ ἔβηθ' ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐγκατασταθεὶς ἐν τῇ Ἀττικῇ εἰσήγαγε πολιτισμὸν τινα εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἔθεσε νόμους. Μετὰ τοῦτον ὁ Θησεύς υἱὸς τοῦ Αἰγέως εἰσήγαγε πολλοὺς νόμους συνήγαγε τοὺς καταίκοις τῆς Ἀττικῆς καὶ συνέστησεν πρὸς ἐνόμιον τῆς ἐνώσεως ταύτης «τὰ Παναθήναια».

* * *
Σπουδαῖα ἕως μεταβολαὶ ἐπῆλθον ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς Βασιλείας τοῦ Θησεύς μέχρι τοῦ Κόδρου ὅτε μετὰ θάνατον αὐτοῦ πᾶσα ἐν γένει ἐξουσία περιήλθεν εἰς χεῖρας τῶν ἀριστοκρατικῶν τάξεων αἱ ὅσαι οὐ μόνον διεχειρίζοντο τὴν δικαιοσύνην ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς θρησκείας, ὁλοκλήρους δὲ αἰῶνας αἱ Ἀθηναὶ ἐκυβερνῶντο ὑπ' αὐτῶν δεσποτικῶς ἢ δὲ κατὰστάσις αὕτη διήρκεσεν ἐπὶ δώδεκα ἀρχοντίας. Προϊόντος τοῦ χρόνου διὰ βασιμάνιας κοινωνικῆς ἀναπτύξεως καὶ διὰ τῆς ἐμφύτου παρὰ τοῖς Ἑλλησι τάσεως πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν ἐπαρχματοποιήθη ἡ ἰδέα τῆς δημιουργίας δημοκρατικοῦ πολιτεύματος καὶ ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν ἐπωφελέθη τούτων ὅπως καταργήσῃ τὴν βασιλείαν. Οἱ εὐπατρίδαι ἐνίσχυσαν τὴν ἰδέαν τοῦ λαοῦ καὶ συνέστησαν τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀρχοντος μεριμνῶντες περὶ τῶν ἰδίων συμφερόντων. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς VI ἑκατονταε-

τηρίδος ἢ ἀκριβέστερον κατὰ τὴν 583 π. Χ. ὁ Σόλων ἐγένετο ἀρχὸν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῇ ἐντολῇ τῶν συμπολιτῶν του συνέταξε νέους νόμους καὶ μετερρύθμισεν τὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπονείμας εἰς αὐτὸν εὐρύτατην δικαιοδοσίαν. Κατήργησε τέλος τοὺς νόμους τοῦ Δράκοντος «διὰ τὴν χαλεπότητα καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐπιτιμῶν». Εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον διώρισεν συνέδριον τὸ ὅποιον εἶχε σκοπὸν τὴν φροῦρησιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν νόμων. Ὁ Ἄρειος Πάγος εἶχε καὶ θρησκευτικὰ χρεῖα δηλαδὴ τὴν ὑπεράτην ἐπίβλεψιν τῆς λατρείας τῶν Θεῶν καὶ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἱερῶν. Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἠθικῆς οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος ἦσαν ἀσθηρότατοι. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὁ Σόλων ἐγκατέστησεν Ἀρχὴν τινα τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἀνομαζόντο Γυναικοκόσμοι ἢ Γυναικονόμοι ἢ ὅποια ἦτο ἐπιφορισμένη καὶ ἐπιδεδίχη μήπως αἱ ἐν ταῖς ὁδοῖς περιφερόμεναι γυναῖκες ἦσαν ἀκόσμως ἐνδεδυμένα ἢ δὲ ἀρχῇ αὕτη διετίετο ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν Ἀρειοπαγίτων. Πολλὰ αὖτις ἐπίσης αἱ ἄλλαι ἀσχηλῆαι τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἣ ἐπιτηρήσεις τῆς νεότητος καὶ καθαριότητος τῆς πόλεως, ἣ ἀνάμειξις αὐτοῦ εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ δήμου καὶ ἣ ἀναμείωσις αὐτῶν, ἣ ἐπίβλεψις τῆς θρησκείας καὶ ἣ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσαγωγῆς νέων δογμάτων, ἣ φροῦρησις τοῦ πολιτεύματος καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν νόμων, ἣ ἐπιμέλεια τῆς ἀγωγῆς τῶν παιδῶν καὶ ἀνατροφῆς αὐτῶν κ.τ.λ. Ὁ Περικλῆς ἐπεχειρήσει νὰ «περιστελῆ» τὴν ἀπόλυτον ἰσχὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴν ὅποιαν οὕτως ἐξήσκει ἐπὶ τῆς πολιτείας καὶ τοῦ δήμου ὅστε νὰ τὸν καταστήσῃ ἀνίσχυρον ἀναγωνιστῆ καὶ νὰ κάμῃ τὸν δήμον κυρίαρχον ἐπὶ τῶν δικαστηρίων. Μὴ θέλων δὲ νὰ φανῇ ὡς πρωτοστατῶν εἰς τὴν ἰδέαν αὕτην ἐπεφόρτισε τὸν ἀρωπιωμένον φίλον αὐτοῦ καὶ στρατηγὸν Ἐπίδακτον τὸν ὅποιον εὖρε καὶ πρόθυμον εἰς τὴν ἐξυπηρετήσιν τῶν σχεδίων αὐτοῦ. Ἐπὶ τέλος μετὰ πολλὰς προσπάθειάς τοῦ Περικλέους ὁ δήμος διεφθάρ ἢ ὑπ' αὐτοῦ διὰ διαφόρων χρηματικῶν ἀπολαυῶν καὶ περιέστειλε τὴν ἰσχὴν τοῦ ἀνωτάτου αὐτοῦ δικαστηρίου.

* * *
Καὶ ναὶ μὲν αἱ Ἀθηναὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους ἐφθασαν εἰς τὸν κολῳφῶνα τῆς δόξης των, ὁ Ἄρειος Πάγος ὅμως ἐξέπιπτε τοῦ ὕψους αὐτοῦ καθ' ὅτι ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ διαφθορὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης βραίνουσα παραλλήλως πρὸς τὴν ἀκμὴν τῶν Ἀθηνῶν ἐπέδρασε σοβαρῶς εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον τοῦ ὁποίου τὰ μέλη ἐλαμβάνοντο ἐκ τοῦ ἡλιθιωμένου πλέον φουράματος τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας. Ὁ Ἄρειος Πάγος διετηρήθη μέχρι τέλους τοῦ Δ' αἰῶνος ἔκτοτε δὲ ἐξέλιπεν ἐντελῶς ὡς τελευταῖα δὲ αὐτοῦ συνεδρίασις θεωρεῖται ἡ γενομένη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς ἔπειτα ἀπὸ αἰῶνας τὸ Ἄττικόν καὶ Ρωμαϊκὸν δίκαιον ἀνεπτόχθησαν καὶ προσέλαβον τελείαν πλὴν ὅσιν, τὰ δὲ δικαστήρια ὠργανώθησαν καὶ διερρυθμίσθησαν κυρίως ὑπὸ τῶν Ρωμαίων καὶ Βυζαντινῶν. Ὁ Ἰουστινιανὸς συνημολόγησε καὶ συνέταξε κανονικὴν νομοθεσίαν ἣτις κατέστη ἡ βάσις τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ. ΣΑΥΤΑΣ

Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ ΤΟΥ ΑΛΕΞΙΚΕΡΑΥΝΟΥ

«Τὸ ἀλεξικέραυρον εἶνε συσκευή, ἣτις ἐπενοήθη ὑπὸ τοῦ Φραγκλίνου τῇ 1771 καὶ χρησιμεύει, ὅπως προφυλάσῃ ἀπὸ τοῦ κεραυνοῦ τὰ οἰκοδομήματα, τοὺς ναοὺς, τὰ πλοῖα, τὰς ἀποθήκας τῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν κτλ.» Οὕτως ἀναφέρεται εἰς ἅπαντα τὰ συγγράμματα τῆς Φυσικῆς καὶ τὰ συναφῆ τούτοις. Εἶναι ὅμως, τῆ ὄντι, ὁ Φραγκλίνος ὁ ἐπινοήσας τὸ ἀλεξικέραυρον; Εἰς ἀνώμους ἀναποκριντῆς τοῦ περιοδικοῦ «Die welt der Technik», δὲν εἶνε ἔθελος περὶ τούτου. Βασίζεται δὲ ἐπὶ πολλῶν ἀρχαίων μαρτυριῶν, αἰτινες ἐπιτρέπουσι ν' ἀμφιβάλῃ τις μέχρις ὀρισμένου ὅρου. Ἦδῃ, ὀλίγον μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ διαστήμου ἀμερικανοῦ ἠθικολόγου, εἰς σφόδρὸν Γάλλος, ἐμνημόνευσεν ὠρισμένως ἀρχαίως ρωμαϊκῶς καὶ τυρρηνικῶς ἐπιγραφάς, ἐν αἷς ἀναφέρεται ὅτι ὑπάρχει τρόπος δι' οὗ εἶνε δυνατόν νὰ ἐλεῖται, νὰ προκαλέσῃ τὸ κεραυνὸν (elicere). Ἀφ' ἐτέρου οἱ Κέλται εἶχον ἔθος, ἅμα τῇ προεγγίσει καταγίδος, νὰ ἐμπήγῃσι τὰ ἕρπη των ἐν τῇ ἐδάφει μὲ τὰς αἰχμὰς πρὸς τὸν οὐρανόν, ἵνα οὕτω προφυλάσσωνται τῶν κεραυνῶν. Ὁ Ἄρταξέρξης ἐγνώριζεν, ὅτι ὁ σίδηρος ἔλκει τὴν «κεραυνὸν φλόγα» διὰ τὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν φράσιν τοῦ δαιμονίου Ἀσχύλου. Ὁ Flavius Josephus περιγράφων τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, μέγαν ναὸν τοῦ Ἡρώδου, λέγει, ὅτι ἡ σκεπή τοῦ ἴου ἐφωδισμένη διὰ πολυαρκήμων χρυσῶν ἀκίδων καὶ ὅτι ἡ αὐτὴ διακόσμισις εἶχε γίνῃ εἰς τοὺς ναοὺς τοῦ Σολομῶντος καὶ τοῦ Ζοροβάβελ. Ἦτο δὲ ἐπίσης γνωστὸν, ὅτι καίτοι οἱ ναοὶ οὗτοι ἦσαν ἐκτιμμένοι ἐπὶ ὕψομάτων, οὐδέποτε εἶχον προσβληθῆ ὑπὸ κεραυνῶν. Ἐν τινι θεσπίσματι τοῦ Μεγάλου Καρόλου γίνεταὶ λόγος περὶ ὑψηλῶν αἰχμηρῶν στύλων, οὗς οἱ κά-

ταίκοι εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ τοποθετοῖεν ἐπὶ τῆς γῆς μὲ τὴν αἰχμὴν πρὸς τὰ ἄνω ἕταν ἐπληροῦζε καταγίδις. Ἐπίσης δὲ εἰς μίαν ὀμιλίαν τοῦ Ἁγίου Βερναδί-νου τῆς Σιέν, ὁ ὅποιος ἐκήρυττε τὸν θεῖον λόγον κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, ἀναφέρεται ὅτι οἱ ναυτιλλόμενοι ἕταν ἠπειλοῦντο ὑπὸ θεῆλλης, προσέδενον εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ἰσθμῶν τὴν λαβὴν ξιφῶν μὲ τὰς αἰχμὰς πρὸς τὰ ἄνω. Ἐπίσης ὅμως ταῦτα ἐγγινόνται ὡς ἀποτελέσματα ἀμέτρου δεισιδαιμονίας ἣ ὅτι εἶχον καὶ ἀμυδρὰν ἔστω ἰδέαν τῆς «δυναμείως τῶν ἀκίδων» ἐπὶ τοῦ ἠλεκτρι-σμοῦ. Κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἡ χρῆσις τῶν ξιφῶν καὶ τῶν αἰχμηρῶν ράβδων ἐγγίνεται ἐπίσης ὑπὸ τῆς ἀπέ-ρου δεισιδαιμονίας, ἣτις χαρακτηρίζει τὰ πνεύματα τῆς σκοτεινῆς ἐκείνης ἐποχῆς τῆς παπαδοκρατίας. Μεταχειρίζοντο δὲ ταῦτα, διὰ νὰ ἐκφοβίσουν τοὺς δαίμονας τῆς θεῆλλης, ὅστινες ἐκράτουν τῶν κεραυνῶν καὶ τοὺς ἀνέμους. Εἰς τοὺς ἀρχαίους δὲ λαοὺς ἐπίσης ὑπῆρχεν ἡ συνήθεια νὰ ἐκτοξεύουν ἐναντίον τῶν νε-φῶν βέλη, ἵνα ἀπομακρύνουν, διὰ τοῦ φόβου, τὰ κακοπαῖα πνεύματα, ἅτινα θηωροῦντο ὅτι εἶχον ἐν αὐτοῖς τὴν κατοικίαν των. Et les soix, on lancait des fleches aux etoiles! εἶπεν ὁ Victor Hugo, ὁ ὅποιος ἀνεμνήσθη, ἀναμφι-βόλος τῶν ἀνωτέρω. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἐκ χρυσοῦ ἀλεξικέραυνα τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ, αὐτὸς οὗτος ὁ Flavius Sosephe, λέγει, ὅτι ἦσαν πρωρισιμένα νὰ ἀπομα-κρύνουν τὰ πνεύμα. Ἡ δόξα τοῦ Φραγκλίνου, τοῦ μεγάλου τούτου τέκνου τῆς ἐλευθερίας Ἀμερικῆς, δὲν ἡλαττώθη ποσῶς. ΠΟΛΥΔΑΜΟΣ Κ. ΚΑΤΖΗΝΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΚΡΗΤΗ-ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ-ΚΥΠΡΟΣ-ΑΘΗΝΑΙ

Οἱ σπουδαιότεροι σταθμοὶ τῆς ἐξέλιξεως τοῦ νέου Μητροπολίτου μας κ. Μελετίου συνδέονται μὲ τὰ ὑπεροχότερα ὄνματα τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας. Κρήτη καὶ Κύπρος ἀντιπροσωπεύουν τὸν ἀπώτατον πολιτισμὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπὶ αἰῶνας τὰ ὀνόματά των καὶ μόνα, ἦσαν ἡ ἀπήχθισις τῶν εὐγενεστέρων ὄνερων τῆς φυλῆς μας. Ἱεροσόλυμα καὶ Ἀθήναι δύο σταθμοὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβον ἀπετηρῆσαι αἱ θρη-σκειαὶ τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Ψυχῆς καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐκπλητεργήθησαν τὰ εὐσσομότερα κουλούδια τῶν ἀνθρωπιτικῶν ἰδεῶν. Ἐγεννήθη στῆ Μεγαλόνησο Κρήτη, ἠγδρόθη στὰ Ἱεροσόλυμα, ἔθρασε στῆ Κύπρῳ καὶ παρεσκευα-σμένως διὰ τὸν Θρόνον τῶν Ἀθηνῶν ἀνήλθε φωτο-

Εἶναι παρήγορον ὅτι μέσα στῆ καταφανῆ λει-ψανδρίαν τῆς συγχρόνου κοινωνίας, ἐμφανίζεται ἄνθρ ἀναμφισβήτητον ὑπεροχῆς. Ἀνθρ παιδείας, ἡ-θους, ἀντιλήφμενος ἐξαιρετικῆς, θάρρους, θελήσεως, σπανίας ρητορικῆς δεξιότητος καὶ πνευματικῆς ἀνεξαρτησίας. Ὁλόκληρο τὸ παρεθὸν τοῦ μαρτυρεῖ περὶ τῆς μελλοντικῆς πορείας του. Πνεῦμα φιλελεύθερον, δεῦ, βαθύ, ὀρηκτικόν, ἀποφασιστικόν, διερευνητικόν, ἀνή-συχον εἶνε προσωρισμένος νὰ ἐμπνεύσῃ, νὰ φρονημα-τίσῃ, νὰ ἀναπλάσῃ τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν. Ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά του ἠσθάνθημεν ὅτι ὅτι χρόνια πολλὰ ἔλλεσεν ἀπὸ τὴν ζωὴν μας. Ἠσθάνθημεν ὅτι ἔχομεν ἐκκλησιαστικὸν Ἀρχηγόν, μέσα εἰς τὰς φλέ-

σία του όποιου είναι ένθρονισμένη ή φωτοβόλος σκέψης.

Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Μελέτιος, μεγάλη έκκλησιαστική μορφή, είναι προσωρισμένος διά τῶν ἔργων του θρησκευτικής, κοινωνικής, ἠθικοπλαστικής, γεωργικής μορφῆς καὶ σημειώσῃ περιφανῆ σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ο ἄμετροβυστινὸς δρόμος ἀνοίγεται εὐρὺς στὴν Πανιερότητά του καὶ ἀπὸ τὸ πρῶτον σκόρπισμα τῶν φωτεινῶν διανοημάτων του διαφαίνεται ἡ ἀποφασιστικότης του πρὸς ἔργα πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπλάσεως.

HENRIK HIBSEN

Η ΒΟΡΕΙΝΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ *

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Χζέρντις (εὐθυμα). Ἄλλ' αὐτὸ δὲν θὰ συμβῇ. Σιγούρδος. Πρέπει νὰ συμβῇ. Σὺ ἔρριμες τὸν κύβον γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Γκουάρ καὶ γιὰ τὴν δική μου!

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

(Οἱ προηγουμένοι. Ο Γκουάρ καὶ μερικοὶ ὑπηρέται εἰσερχόμενοι ἀπὸ τὸ μέσον).

Γκουάρ (μελαγχολικά, στὴ Χζέρντις). Τώρα φωνάζει ὁ σπόρος, ποῦ ἔσπειρες!

Σιγούρδος (τὸν πλησιάζει). Τί ἔπαθες;

Γκουάρ. Σὺ εἶσαι, Σιγούρδε! Τί ἔπαθες; Τίποτ' ἄλλο ἀπὸ κείνο ποῦ περιμένα. Μόλις ἡ Νταννύ, ἡ γυναικίκα σου, μοῦ ἔφερε τὴν εἰδήσι γιὰ τὸ Κόρε ἐπήρα τ' ἀλόγι μου καὶ ἔτρεξε νὰ ζητήσω βοήθειαν.

Χζέρντις (μὲ προσοχή). Λοιπὸν;

Γκουάρ. Ὅπου καὶ ἂν πῆγα μοῦ ἀπήχησαν μεμφμοιοριστικά. Μοῦ εἶπαν πὼς ἡ συμπεριφορά μου κατὰ τὸ Κόρε ἦτο ἀπρεπὴ. Καὶ ἐψυβίρισαν καὶ ἄλλα λόγια ποῦ δὲν μπορῶ νὰ τὰ ἐπαναλάβω. Εἶμαι ἕνας ντροπιωμένος ἄνθρωπος. Μοῦ ἐσφύριζαν πὼς ἔκαμα μὴ ἀγρεϊότητα. Καὶ τὸ θεωροῦν ὅλοι γιὰ δυνεῖδες νὰ συμπαροῦν μαζὴ μου.

Σιγούρδος. Δὲν θὰ τὸ θεωροῦν ἐπὶ πολὺ ἀκόμη γιὰ δυνεῖδες. Πρὶν ἔλθῃ τὸ βράδι θὰ ἐκστρατεύσῃς μὲ στρατὸ κατὰ τὸ Κόρε.

Γκουάρ. Σιγούρδε!

Χζέρντις (σιγὰ, θριαμβευτικά). Ὡ, τὸ εἴθευρα.

Σιγούρδος (μὲ βεβιασμένη δόναμι). Ἄλλὰ μ' αὐτὸ τελειώνει ἡ φίλιά μας. Ἄκουσε, Γκουάρ—Ἐσκότωσε τὸ Θερόλφ, τὸν ἀδελφὸ τῆς γυναικίκας μου, καὶ γι' αὐτὸ αὐριο πρὶν ἀνατελεῖ ὁ ἥλιος σὲ καλὸ σὲ μονομαχία!

Ἡ θρησκεία ὡς κοινωνικὸς παράγων εἶναι μία μεγάλη ἐπαναστατικὴ καὶ δημιουργικὴ δύναμις. Ἀπέλιπεν ἡ διάνοια καὶ ἡ χεὶρ ποῦ ἐχρειάζετο διὰ τὸν ὑψηλὸν αὐτὸν ἀγῶνα. Εὐτυχῶς στὸ πρόσωπο τοῦ ἐκλεκτοῦ Ποιμενάρχου εἶναι συγκεντρωμένα θαυσιῶς ὅλα τὰ ἠθικά καὶ πνευματικά χαρίσματα καὶ οὐδὲς πλέον ὁ ἀμφιβάλλων ἐστὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἐκκλησία ἢ ἄρχιστὴ ἐκτελοῦσα τὸν μεγάλον ἐν τῇ Ἀνατολῇ προσωρισμὸν τῆς.

Ο κ. Μελέτιος Μεταξάκης εἶναι ἡ ἀναμφισβήτητος ἐγγύρησις.

Γκουάρ (φεύγει ἀριστερά).

Σιγούρδος (ρίπτει βλέμμα ἐπὶ τῆς Χζέρντις καὶ φεύγει ἀπὸ τὴ μεσαία θύρα).

Χζέρντις (μετὰ μικρὰ ἀσπὴ, σιγὰ καὶ σκεπτικά). Αὐριο σὲ μονομαχία; Ποιὸς θὰ πῆσῃ; (Σιωπῶν ὀλίγο καὶ ἐπειτα φωνάζει, σὰν νὰ ἐνεψυχῶθῃ ἀπὸ κάποια ἀπόφασι). Ὅποιος καὶ νὰ πῆσῃ! Ὁ Σιγούρδος καὶ ἐγὼ θὰ μείνωμ' ἐνωμῶσι!

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

(Στὴν ἀκτὴ).

(Ὅπως στὴ πρώτη πράξι. Βράδυ. Τὸ φεγγάρι φαίνεται πότε πότε ἀνάμεσα ἀπὸ μάρμα σὺνερα. Στὸ βάθος μαύρος, νεόσκαιρος τύμβος).

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

(Ὁ Αἰρνούλφ κἀθεται ἐμπρὸς ἐπὶ μίαν πέτραν. Ἄσκητὴς. Στηρίζει τοὺς ἀγκῶνας στὰ γόνατα καὶ κρῖπτει μὲ τὰ χεῖρα τὸ πρόσωπο. Οἱ ἄνθρωποι σκἀπτουσι κοντὰ στὸν τύμβον. Μερικοὶ φωτίζουσι μὲ διαδία. Μετὰ μικρὴ παύσι ἐμφανίζονται ὁ Σιγούρδος καὶ ἡ Νταννύ ἀριστερὰ ἀπὸ τὴν καλὴν, ὅπου καιεὶ τεραστία φωτιά).

Νταννύ (λυπημένα). Ἀκόμη ἐκεῖ-δὴ κἀθεται. (Ἐμπόδιζε τὸ Σιγούρδο). Ὅχι, μὴν τοῦ μιλήσης.

Σιγούρδος. Ἐγὼ εἶμι δίκαιος, εἶναι πολὺ ἄκαρος. Καλλίτερα, νὰ τὸν ἀρήσωσι στὸ πάνο του.

Νταννύ (πηγαίνει δεξιά καὶ παρατηρεῖ τὸν πατέρα τῆς μὲ βωθὴ θλίψι). Δεῖξ ὅταν κρατοῦσε τὸ πτώμα τοῦ Θερόλφ ἦτο πολὺ δυνατός. Δυνατός ἦτο ὅταν ἔσκαβαν καὶ τὸν πάρον. Ὅταν ὅμως τὸν ἐσκέπασαν μὲ χῶμα καὶ πέτρας ἔξωπασεν ὁ πάνος. Ἡ δύναμις του τὸν ἀρῆκε. (Σκουπίζει τὰ δάκρυά τῆς). Πῆς μου, Σιγούρδε, πότε θὰ ξεκινήσωσι γιὰ τὴν Ἰσλανδία;

Σιγούρδος. Μόλις περάσῃ ἡ κακοκαιρία καὶ ἐξομαλύνουσι καὶ τὴ διαφορά μας μὲ τὸν Γκουάρ.

Νταννύ. Καὶ θ' ἀγοράσης χωράριον καὶ θὰ κτίσης καὶ σπῆσι καὶ δὲν θὰ πᾶς πειὰ στὸ πόλεμο;

Σιγούρδος. Ναι, ναι-σοὺ τὸ ὕπερβόληκα!

Νταννύ. Καὶ νὰ τὸ πιστεύσω πὼς ἡ Χζέρντις μὲ γελούσε ὅταν μοῦ ἔλεγε, πὼς δὲν στάθηνκα ἀξία γυναικίκα σου;

Σιγούρδος. Ναι, καὶ, Νταννύ, πιστέψε στὰ λόγια μου.

Νταννύ. Τώρα πάλι εἶμαι εὐχарιστημένη καὶ θὰ προσπαθῶ νὰ τὰ ξεγᾶσω ὅλα τὰ φρικτὰ πράγματα ποῦ συνέβησαν ἐδῶ. Τῆς μακρῆς χειμωνιάτικης νύκτας θὰ μιλοῦμε γιὰ τὸν Γκουάρ καὶ τὴν Χζέρντις καὶ—

Σιγούρδος. Ὅχι, Νταννύ ἂν θέλῃς νὰ τὰ πηγαίνουσι καλὰ μὴν μιλήσης ποτὲ γιὰ τὴν Χζέρντις ὅταν θὰ γυρισόμεσι στὴν Ἰσλανδία!

Νταννύ (μὲ εὐγενικὴ μομφή). Τὸ μῖσος σου εἶναι αἰκίον. Σιγούρδε, Σιγούρδε, δὲν σοῦ ταιριάζει!

— Εἰς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους (πλησιάζει τὸν Αἰρνούλφ). Ὁ τύμβος εἶναι ἑτοιμος.

Αἰρνούλφ (σὰν νὰ ξυπνοῦσε). Ὁ τύμβος; Εἶναι—

ἂ, ναι,—

Σιγούρδος. Μιλήσε του τώρα, Νταννύ!

Νταννύ (πλησιάζει). Πατέρα, κάμει ψύγχα ἐδῶ ἔξω. Τὴ νύχτα θάχομε καταγίδια.

Αἰρνούλφ. Χμ! Μὴ σὲ μέλει. Ὁ τύμβος εἶναι ψηλὸς καὶ στερεός. Τοὺς σκεπάζει καλὰ.

Νταννύ. Ναι, ἀλλὰ σὺ.

Αἰρνούλφ. Ἐγὼ; Ἐγὼ δὲν κρῖνωσι.

Νταννύ. Σήμερα δὲν ἔφρχες τίποτε. Δὲν θάβηθῃς μέσα; Τὸ δειπνο εἶναι ἑτοιμο.

Αἰρνούλφ. Κι' ἂν εἶναι; Δὲν πενω!

Νταννύ. Μὰ πιστέφε με. Δὲν ταιριάζει νὰ κἀθῃσαι ἐδῶ ἐστὶ ἀμύλητος. Δὲν εἶσαι συνηθισμένος.

Αἰρνούλφ. Ναι, πράγματι.—Κἀτὶ μοῦ πιέζει τὸ στῆθος. Δὲν μπορῶ νὰ ἀναπνεύσω. (Κρῖπτει ἐκ νέου τὸ πρόσωπο στὰ χεῖρα).

(Σιγῆ).

Νταννύ (κἀθεται κοντὰ του). Ὁθ ἑτοιμάσης αὐριο τὸ πλοῖτό σου νὰ φύγομε μαζὴ γιὰ τὴν Ἰσλανδία;

Αἰρνούλφ (χωρὶς νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια). Τί δουλειὰ ἔχω καὶ πέρα; Ὅχι, θὰ μείνω μὲ τὰ παιδιὰ μου, Νταννύ (ὀδυνερά). Πατέρα!

Αἰρνούλφ (σηκώνει τὸ κεφάλι). Πῆγαυε μέσα καὶ ἄσπῃ με. Ἄν μὲ σημάξῃ μὴ-δὴ νύχτας ἡ καταγίγις ἐλπίζω πὼς ὅλα θὰ τελειώσουν.

Σιγούρδος. Δὲν πρέπει νὰ σκῆπτεσαι ἐστὶ!

Αἰρνούλφ. Ἀπορεῖς ποῦ ἐπέβησα τὴν ἀνάπνοσι; Τὴ δουλειὰ μου τὴν ἔκαμα. Τὰ παιδιὰ μου τὰ ἔθαφα. (Βίασι). Ἀρῆστέ με! (Κρῖπτει πάλι τὸ πρόσωπο).

Σιγούρδος (σιγὰ στὴν Νταννύ, ἡ ὅποια σηκώνεται). Ἄκουσε τὸν ἐδῶ ὀλιγο ἀκόμη.

Νταννύ. Ὅχι, θὰ δοκιμάσω κατὶ τι ἀκόμη—τὸν ξέρω. (Στὸν Αἰρνούλφ). Λίς — τὴν δουλειὰ σου τὴν ἔκαμες. Ὅχι, ἀκόμη πατέρα. Τὰ ἔθαψες τὰ παιδιὰ σου.

Ἄλλὰ εἶσαι καὶ τραγουδιστής. Πρέπει νὰ τοὺς τραγουδήσης καὶ κἀνέαν μοιρολόγι.

Αἰρνούλφ (κινῶν τὸ κεφάλι). Νὰ τραγουδήσω; Ὅχι, ὄχι. Χθὲς ἀκόμη μποροῦσα. Σήμερα ὅμως ἐγγύρα πολὺ.

Νταννύ. Πρέπει ἐν τούτοις. Ὅλα σου τὰ παιδιὰ ἦσαν ἐνδοξα. Στὴ μητέρα τους πρέπει νὰ ἀφιερωθῇ ἕνα τραγούδι καὶ καιεὶς ἀπὸ τὴ γενιά μας δὲν θ' ἔκατορθώσῃ νὰ τὸ φτιάξῃ ἐκτὸς ἀπὸ σένα.

Αἰρνούλφ (κυστᾶζει ἐρωτηματικά τὸν Σιγούρδο). Ἐνα μοιρολόγι γιὰ τὰ παιδιὰ μου; Τί λίς ἐσὺ Σιγούρδε;

Σιγούρδος. Ἡ ἐπιθῆμια τῆς μοῦ φαίνεται σωστή. Κάμει ὅστι ποῦ ζητεῖ.

Νταννύ. Ὁθ τὸ κουβεντιάσουσι ἄσχημα οἱ γείτονές σου στὴν Ἰσλανδία, ὅτι στὸ νεκρώσιμο τραπέζι δὲν τραγουδήθῃ ὕμνος εἰς ἀνάμνησιν τῶν βλαστῶν τοῦ Αἰρνούλφ. Δὲν εἶναι ἀκόμη καιρός ν' ἀκολουθήσης τὰ παιδιὰ σου.

Αἰρνούλφ. Ἄς εἶναι λοιπὸν θὰ προσπαθῶ. Καὶ σὺ, Νταννύ προσέχε γιὰ νὰ μπορέσης ὕστερα νὰ τὸ γράψῃς τὸ τραγούδι!

Οἱ ἄνδρες (πλησιάζουσι μὲ τὰ διαδία καὶ φτιάουσι κύκλον γύρω ἀπὸ τὸν Αἰρνούλφ).

Αἰρνούλφ (σιωπῶν μίαν στιγμὴν καὶ σκῆπτεται). Ἐπειτα λέει).

Ὁ θεὸς τοῦ Ἰγμου μοῦ ἐδώρησε τὴ δόναμι νὰ τραγουδῶ καὶ ἔτσι νὰ λαλοῦ μὲ τὸ θεῖρό μου πόσο σκληρὴ ἡ τύχη μοῦ σιδή.

(Σηκώνεται)

* Κατὰ λάθος ἔως τώρα ἐγράφη εἰς τρεῖς πράξεις ἐνῶ

Ἡ θυμωμένη Μοῖρα
τὴν εὐτυχία μου ἔκλεψε
μου ἄραξε τὸ βίος μου,
καὶ με ἔσπρωξε μακριά
μὲ ἔσπρωξε μακριά
σὲ ξηρὸ μονοπάτι.

Στοὺς θεοὺς ἔφρα γνιούς ἐχρωστοῦσαι
τώρα ἔρμος γυνάω—
καὶ γυνάω πενθῶν—
ἔφρα γνιούς,
ἔφρα ὠμορφος ἥρωας
ὅπου ἦσαν ἡ μόνη χαρὰ τοῦ γέρω πατέρα.

Τώρα ὅμως
ἡ ἀγνή εὐτυχία μου πέταξε
τὰ παιδιὰ μου πεθάναν
καὶ τὸ σπῆτι μου στέκεται ἐρημὸ
καὶ οἱ θόλοι ἀδειανοί.

Ἦ, Θεοῦργ, τελευταῖέ μου,
τῶν γενναίων γενναῖε,
ὦ, ἂν μοῦμενες Σὺ,
ὅπως τώρα δὲν θάλασα,
ὅπως τώρα, λουλοῦδὶ μου,
ὦ καμάρι μου ἐσὺ,
πολύμητε ἥρσα,
τοῦ πατέρα ζωὴ καὶ λαίρεια!

Ἡ πληγὴ σου ἡ θανάσιμη
καθὼς μέσα σὲ ἀπίδες βαρύτερες
τὸ κεφάλι μου σφίγγει.

Ἄχ, ἂν ἦτο αἰχμηρότατο
τὸ σταθὶ μου,
ἄχ, ἂν ἦσαν στή μᾶχη σὺν ἄλλοις
οἱ θεοὶ βοηθοὶ μου
θὰ ροφοῦσα ἐκδικησοῦ
φθονεροῦσάτη Μοῖρα,
ποῦ σὺν ἅλα μου τὰ κλεψες
δοσφρα τὸ στεγνὸ μου μ' ἄραψεις.

Ἦ ὅλα πάνε—
ὄχι καὶ μου ἔμεινε,
τῶν θεῶν ἕνα ὄδρο,
μὲ τὸν ἔμνο νὰ λέω τὸν πόνο μου
μὲ τραγοῦδι νὰ κλαίω...

(μὲ ἐγκατερίσσι)
Θλιβερά ἄς ἤχησῃ ὁ θρηγὸς μου,
ἄς ἤχησῃ νὰ φέρῃ
τοῦ πατέρα τὴν θύμησι
τοῦ πατέρα τὸν πόνο
στοὺς νεόσκαρπος τάφους νὰ φέρῃ.

(μὲ ἕρμη)
Χαίρειτε, οἱς ἥρωες,
χαίρειτε, δικοὶ μου,
οἱς ποῦ τώρα φέγγεσθε
πρὸς τὸ Βαλαάλ—
μὲ τὸν ἔμνο ἐλάφρομα
βόηκε ἡ ψυχὴ μου—
Χαίρειτε πολύμητοι,
χαίρειτε, ἀκριβοὶ μου.

(Ἐέρνει βαθεῖα ἀναπνοή, μεταποτίζει τὰ μαλλιά
ἀπὸ τὸ μέτωπο καὶ λέει ἤσυχα). Ὁραία. Τώρα ὁ
Αἰρνούλφ ἐπανέυρε τὴν υγεία του καὶ τὴ δύναμὶ του.

(Στοὺς ἄνδρας). Ἐλάτε στὸ δαίπνο παλληκάρια. Δου-
λέψαμε σκληρὰ τὴν ἡμέρα. (Μπαίνει μὲ τοὺς ἄνδρας
στὴν καλύβα ἀριστερά).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Σιγούρδος, Νταννὺ)

Νταννὺ. Δόξα στοὺς θεοὺς ποῦ μου ἔδωσαν τόσο
καλὴ συμβουλή. (Στὸν Σιγούρδο). Δὲν θάλλης μέσα;
Σιγούρδος. Δὲν ἔχω καὶ πολλὴ ὄρεσι. Πές μου,
εἶναι ἅλα ἔτοιμα γιὰ αὐτο;

Νταννὺ. Ὅλα εἶναι ἔτοιμα. Ἐνα σάβανο μὲ μετα-
ξωτὰ κρόσια εἶναι ἐπάνω στὸ σκορνί. Εἴμαι ὅμως
βεβαία πὼς θὰ τὸν κινήσῃς τὸ Γκουινάρ. Γι' αὐτὸ δὲν
ἐκλαφα ἐνὸ ἐργαζόμενῳ.

Σιγούρδος. Εἶθε νὰ δώσουν οἱ θεοὶ νὰ μὴν κλάψῃς
ποτέ ἐξ αἰτίας μου. (Σιωπᾶ καὶ κυττάζει μακριὰ
ἀριστερά).

Νταννὺ. Τί ἀρηγιάζεις;
Σιγούρδος. Δὲν ἄνοῦς τίποτε—ἐκεῖ; (Δείχνει
ἀριστερά).

Νταννὺ. Σὺν νᾶρχεται καταγίσι;
Σιγούρδος. (Ἄκου ἔκαμε μερικὰ βήματα πρὸς τὸ
βάθος). Χρ! Αὐτὴ ἡ καταγίσι θὰ μᾶς φέρῃ δυνατὸ
γαλάξι. (Φωνάζει). Ποῖος εἶναι;
Κόρε (ἀριστερὰ ὀπίσω). Γνωστοὶ σου ἄνθρωποι, Σι-
γούρδο κουρσάρε!

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

(Οἱ προηγούμενοι Ὁ Κόρε ἀπὸ ἀριστερὰ μὲ πληθὺς
ὀπλιζμένους).

Σιγούρδος. Γιὰ ποῦ;
Κόρε. Γιὰ τὸ σπῆτι τοῦ Γκουινάρ.
Σιγούρδος. Μὲ ἔθρηκό σκοπὸ;
Κόρε. Μοῦ φανταί. Τὴν ἄλλη φορὰ μ' ἐμπόδισες.
Τώρα ὅμως νομίζω πὼς δὲν τὸ σκοπεύεις.
Σιγούρδος. Μπορεῖ.

Κόρε. Ἦκουσα γιὰ τὴ διαφορά σου μὲ τὸν Γκου-
ινάρ. Ἄλλ' ἂν πετῶ ὁ σκοπὸς μου, θὰ τοῦ μείνουν
σπαρμένα ὄπλα γιὰ νὰ σὲ πολεμήσῃ.
Σιγούρδος. Εἶναι πολὺ τολμηρὸ αὐτὸ ποῦ σχεδιά-
ζεις. Φυλάξου, χωριάτη!

Κόρε (μὲ γέλιο πεισματος). Ἀρσῆσέ με νὰ κάμω
τὴν δουλεία μου. Θὰ σοῦ φωτίσω καὶ ἂν θέλῃς εἰμ-
πορεῖς καὶ τὴ νύχτα νὰ ἀρματώσῃς τὸ καράβι σου!—
Ἐλάτε, ἄνδρες, ἀπὸ δω (δείχνει δεξιά) καὶ ὁ ὄρμος!—
Κόρε καὶ οἱ ὀπλιζμένοι (φεύγουν δεξιά).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Ὁ Σιγούρδος, Ἡ Νταννὺ. Ἐπειτα ὁ Αἰρνούλφ μὲ
τοὺς ἄνθρωπους του ἀριστερὰ ἀπὸ τὴν καλύβα).

Νταννὺ. Σιγούρδο, Σιγούρδο αὐτὸ τὸ κακὸ πρέπει
νὰ τὸ ἐμποδίσῃς.

Σιγούρδος. (παράγει γρήγορα στὴν θύρα τῆς καλύ-
βης καὶ φωνάζει). Ἀρσῆσε τὸ δαίπνο, Αἰρνούλφ. Ἐκ-
δικήσου τὸν Κόρε.

Αἰρνούλφ. (ἐμφανίζεται μὲ τοὺς ἄλλους). Τὸν
Κόρε; Ποῦ εἶναι;

Σιγούρδος. Τρέχει νὰ βάλῃ φωτιὰ στοῦ Γκουινάρ
τὸ σπῆτι!

Αἰρνούλφ. Χά, γὰ—ἀρσῆσε τον. Θὰ ἐκδικηθῇ τὸν
Γκουινάρ καὶ τὴ Χζέρντις γιὰ λογαριασμὸ μου. Ἄρ-
γότερα θὰ τὰ ποῦμε μὲ τὸν Κόρε.

Σιγούρδος. Ὁχι. Αὐτὴ εἶναι ἀσχημὴ σκέψις.
Αὐτὴ τὴ νύχτα πρέπει νὰ ζητήσῃς τὸν Κόρε, ἂν θέ-
λῃς νὰ τὸν εὐρῃς. Μόλις κάμῃ τὸ κακὸ θὰ πάρῃ τὰ
βουνα. Τὸν Γκουινάρ τὸν ἐκάλεσα σὲ μονομαχία. Ἐπο-
μένως θὰ μείνῃ ἂν δὲν μείνω ἐγὼ—ἀδιάφορο ὅμως—
αὐτὴ τὴ νύχτα πρέπει νὰ προστατευθῇ ἀπὸ τοὺς
ἐχθροὺς του. Ὁ ἦτο ἀσχημὸ νὰ μὲ κάμῃ σὺτὸς ὁ
ἀλιτήριος ὁ Κόρε νὰ γάσω τὴν ἐκδικήσι μου!

Αἰρνούλφ. Μιλεῖς σωστὰ. Ἀπόψε θὰ προστα-
τεύσω τὸ φρονὶ τοῦ Θεοῦργ. Αὐτοῖν ὅμως πρέπει νὰ
πεθάνῃ.

Σιγούρδος. Ἡ αὐτὸς ἡ ἐγὼ—νὰ αὐτὸ μείνῃ ἤσυχος.

Αἰρνούλφ. Ἐμπρός, ἀκολουθήστε με, νὰ ἐκδικη-
θοῦμε τὴ γενιὰ τοῦ Αἰρνούλφ. (Φεύγει μὲ τοὺς ἄνθρω-
πους τοῦ δεξιά πρὸς τὸ βάθος).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

(Ὁ Σιγούρδος, Ἡ Νταννὺ).

Σιγούρδος. Νταννὺ, πήγαινε μαζὶ τους—ἐγὼ πρό-
πει νὰ μείνω γιὰτὴ ἡ γῆμῃ τῆς μονομαχίας ἐξηπλώθη
παντοῦ καὶ δὲν πρέπει νὰ συναντήσω τὸν Γκουινάρ πρὶν
τῆς ὥρας. Σὺ ὅμως—τρέξε καὶ συμβούλευσε τὸν πα-
τέρα σου. Πρέπει νὰ ἐκτελέσῃς τίμια τὸ ἔργο του. Σὺ
σπῆτι τοῦ Γκουινάρ υπάρχουν πολλὰ γυναικίς. Δὲν
πρέπει νὰ μεταχειρισθῇ κανεὶς βίαν κατὰ τῆς Χζέρντις
καὶ τῶν ἄλλων.

Νταννὺ. Ναι, ναι, τρέχω. Τὴν κλέπτεισαι λοιπὸν
ἀκόμη τῆς Χζέρντις; Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴ καλὴ σου
καριδιά!

Σιγούρδος. Πήγαινε, πήγαινε, Νταννὺ!
Νταννὺ. Τρέχω. Ἀλλὰ ἄς μὴ φοβούμαστε γιὰ τὴν
Χζέρντις. Ἐγὼ ἕνα χρυσὸ θώρακα στὸ θάλαμὸ τῆς
καὶ θὰ ἀμυνθῶ.

Σιγούρδος. Κι' ἐγὼ τὸ πιστεύω. Μολταῦτα πή-
γαινε. Πρόσεχε τὸν πατέρα σου. Προστάτευσέ τους
ὅλους καὶ ἀκόμη καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ Γκουινάρ.

Νταννὺ. Μείνε ἤσυχος. Χαίρε (ἀκολουθεῖ τοὺς ἄλ-
λους πρὸς τὰ δεξιά).

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

(Ὁ Σιγούρδος μόνος).

Σιγούρδος. Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ἀδελφεῖ μου συμ-
πολεμιστῆ, ποῦ βλέπω ἄσπλους τὸν κινδύνου νὰ σὲ
ἀπειλή. (Γεῖνει τ' αὐτὴ πρὸς τὰ δεξιά). Ἀκούω κραυ-
γὴς καὶ κτυπήματα σπαθίων—θὰ ἐβόσασαν στὸ σπῆτι
του. (Θέλει νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὰ ἐκεῖ, στέκει ὅμως
ἀποτόμως καὶ ὀμοῦρεῖ ἐκπληκτος). Ἡ Χζέρντις!
Ἐρχεται ἐδῶ!

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

(Ὁ Σιγούρδος, Ἡ Χζέρντις μὲ μικρὸ κόκκινο φό-
ρεμα, μὲ χρυσὰ ὄπλα, περιφεραλαίαν, θώρακα, περι-
βραχίονα καὶ περιπόδια. Τὰ μαλλιά τῆς ἀπολυτὰ.
Στὴν πλάτη φερέτρα, εἰς τὴν μέσην μικρὰν ἀσπίδα.
Εἰς τὸ χεῖρ τὸ τόξο μὲ τὴν τρίκηνη χορδή).

Χζέρντις (βιολιτικὴ κυττάζει πίσω, σὺν νὰ ἐροθεῖτο
τὸ σπῆτι).

κάποιος διώκτη, πλησιάζει κοντὰ στὸ Σιγούρδο, ἀρ-
πάζει τὸ βραχιόνά του καὶ μὲ τρομασμένη φωνή). Σι-
γούρδο, Σιγούρδο, τὸν βλέπεις;

Σιγούρδος. Ποῖον, ποῦ;
Χζέρντις. Τὸ λόκο ἐκεῖ—πολὺ κοντὰ. Δὲν κινεῖ-
ται. Μὲ κυττάζει ἐπιμόνα μὲ κόκκινα, σπυθηρωτὰ
μάτια! Εἶναι προειδοποίησις γιὰ μένα, Σιγούρδο!
Μοῦ φανερώθη τρεῖς φορὲς. Σημναίνει πὼς ἀσφαλὸς
αὐτὴ τὴ νύχτα θὰ πεθάνω!

Σιγούρδος. Χζέρντις! Χζέρντις!
Χζέρντις. Τώρα βυθ στήκε στὴ γῆ! Ναι, ναι μὲ
εἰδοποιεῖς.

Σιγούρδος (δείχνουν ἀριστερὰ). Εἶσαι ἄρρωστη. Ἐλα
μέσα!

Χζέρντις. Ὁχι, θὰ περμένω ἐδῶ. Ἀγὴ ὄρα ἀκόμη
μου μένει!

Σιγούρδος. Τί ἐπάθεσ!

Χζέρντις. Τί ἐπάθε; Δὲν ἔξρω. Μοῦ εἶπες ὅμως
σήμερα πὼς χωρίζουν ὁ Γκουινάρ καὶ ἡ Νταννὺ. Ἄς
φύγωμε λοιπὸν ἀπὸ κοντὰ τους, ἄς φύγωμε καὶ ἀπὸ
τῆ ζωῆ! Ἐτοῖ μὰ μορσεῶμα νὰ ἐνοθούμε!

Σιγούρδος. Ἐμεῖς; Διηλαθὴ νά—!

Χζέρντις (μὲ μεγαλοπρέπεια). Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ
ὑπανόρθωθες μὴ ἄλλη ἔμεινα χωρὶς σπῆτι στὸν λό-
γισμο. Ἐνήργησες ἄσχημα τότε. Ἐνας ἄνδρας πρέπει
νὰ τὰ χρεῖσθῃ ἅλα στὸν ἀγαπημένο του φίλο—ἅλα
ἐκτὸς μόνο ἀπὸ τὴ γυναῖκα ποῦ ἀγαπᾷ. Γιατὶ μ' αὐτὸ
σπῆ τὴν κρυφὴ κλωστὴ τῆς Μοίρας καὶ δύο ὑπάρξεις
καταστρέφονται. Μὴ ἀλλά' ἀστὴ φωνὴ μέτα μου μού
λέει, πὼς ἐγὼ ἐπλάσθηκα γιὰ νὰ σὲ ἐξυβλώω καὶ νὰ
σὲ κρατῶ ψηλὰ μὲ τὴ δυνατὴ μου εὐσί. Καὶ πὼς σὺ
ἐγεννήθης γιὰ νὰ εὐρω ἐγὼ σὲ ἄνδρα ὅτι μού φαι-
νεται ψηλὸ καὶ μεγάλο. Γιατὶ ἕνα μόνο πράγμα ξέρω,
Σιγούρδο—ὅτι ἂν εἴχαμε ἐνοθῆ οἱ δύο μας, ἐσὺ θὰ
ἐγίνεσο ἐνδοξότερος καὶ ἐγὼ εὐτύχεστερα ἀπὸ ὅλους
τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους!

Σιγούρδος. Τώρα ὁ θρηγὸς δὲν ὠφελεῖ. Νομίζεις,
πὼς μὲ περμένω καὶ μένα χαρούμενη ζωὴ; Νά εἶμαι
ἕλη τὴν ἡμέρα στὸ πλάγι τῆς Νταννὺ καὶ νὰ τῆς
προσποῖμαι ἔρωτα ἐνὸ θὰ μού πιέζηται ἡ καρδιά;
Καὶ ὅμως ἐτοῖ πρέπει νὰ γίνῃ. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ
τ' ἀλλάξῃ.

Σιγούρδος. Τώρα ὁ θρηγὸς δὲν ὠφελεῖ. Νομίζεις,
πὼς μὲ περμένω καὶ μένα χαρούμενη ζωὴ; Νά εἶμαι
ἕλη τὴν ἡμέρα στὸ πλάγι τῆς Νταννὺ καὶ νὰ τῆς
προσποῖμαι ἔρωτα ἐνὸ θὰ μού πιέζηται ἡ καρδιά;
Καὶ ὅμως ἐτοῖ πρέπει νὰ γίνῃ. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ
τ' ἀλλάξῃ.

Χζέρντις (μὲ αὐθάνοσα βιολιότητα). Δὲν πρέπει νὰ
γίνῃ! Κι' οἱ δύο μας θ' ἀρτίσωμε αὐτὴ τὴ ζωὴ! Βλέ-
πεις αὐτὸ τὸ τόξο; Μὲ αὐτὸ πετυχαῖνο θυμμάστω.
Γιατὶ τὸ ἔφρασμα μὲ τὴ βούβεια μαγικῶν τραγοῦδιων.
(Θέτει ἕνα βέλος στὴν τενωμένη χορδή). Ἀκουσε
πὼς σφουρίζει στὸν ἀέρα! Ὅπως τὸ ταξίδι τῶν πεθα-
μένων πρὸς τὸ Βαλαάλ! Τὸς κάλεσα μὲ ξόρκια—θὰ
πάμε μαζὶ τους.

Σιγούρδος. (ὀμοῦρεῖ). Χζέρντις, Χζέρντις—σὲ φο-
βοῦμαι!

Χζέρντις (χωρὶς νὰ τὸν προσέγγῃ). Καμιά δύναμις
δὲν μπορεῖ ν' ἀλλάξῃ τὴ τύχη μας! Ναι—καὶ εἶναι
καλλίτερα ἐτοῖ παρὰ νὰ μὲ εἴγες παντρευθῆ, παρὰ νὰ
κάθμμαι στὸ σπῆτικὸ σου, νὰ ξένο λινάρι καὶ μαλλιά
καὶ νὰ σοῦ γενῶ παιδιὰ—πρ! πρ!

Σιγούρδος. Παῦσε! Τὰ μάγια σου σὲ νίκησαν. Σοῦ
ἀρρωσάτηκαν τὴ ψυχὴ! (Τρομασμένα δείχνουν δεξιά).
Αἰ, κτύπησε ἐκεῖ! Τὸ σπῆτι τοῦ Γκουινάρ—φωτιὰ!
Χζέρντις. Ἄς καθ', ἄς καθ'. Ἡ σάλα τῶν νεφῶν

εκεί πάνω, είναι ωραιότερη από τες αΐθουσες του Γκουνάρ!

Σιγούδος. Και ό 'Εγγίλ, τό παιδί σου—τόν σκοτώνουν!

Χζέρντις. "Ας τόν σκοτώσουν—έτσι θά σβυσθή και ή ντροπή μου μαζή του!

Σιγούδος. "Αλλά ό Γκουνάρ—πέρνουν τή ζωή του άδρα σου!

Χζέρντις. Δέν μέ μέλει! "Ακολουθώ ένα καλλίτερο άδρα στο σπήτι του σήμερα τό βράδυ! Ναι, Σιγούδος, αυτό θά γίνη. "Εδώ δέν υπάρχει πειά ευτυχία για μένα.—'Ο νέος θεός έργεται στο Βορρά μας.

Δέν τόν περιμένω. Οί παλαιοί θεοί δέν είναι πειά δυνατοί, όπως άλλοτε. Κοιμούνται, κατήντησαν οικία!

"Εναντίον τους λοιπόν θά πολεμήσουμε! "Εμπρός Σιγούδος. "Ας αφήσουμε αυτή τή ζωή. Θά σε άνεβάσω στο θρόνο του ουρανού κι' εγώ θά καθίσω στο πλάγι σου.

(Η καταγής έξαπα).

Χζέρντις. "Ακουσε, άκουσε, έρχονται οί ακόλουθοί μας! Δέν βλέπεις τά μαύρα πεταχτά άτια! "Ενα για μένα, ένα για σένα! (Θέτει τό τόξο στο πρόσωπο και τοξεύει). "Εμπρός λοιπόν για τό τελευταίο ταξίδι!

Σιγούδος. "Επέτρωκα καλά, Χζέρντις. (Πέφτει).

Χζέρντις (αγαλλίωση πρέχει κοντά του). Σιγούδος, άδελφί μου—τόρα άνήκουμε ό ένας στον άλλο!

Σιγούδος. Τώρα λιγώτερο από κάθε άλλη φορά. "Εδώ χωρίζονται οί όρκοί μας—είμαι χριστιανός!

Χζέρντις (τρομασμένη). Σύ;—'Οχι, όχι!

Σιγούδος. Προσεύχομαι στο λευκό Θεό. 'Ο Βασιλιάς Αίντελσταν μευ τόν εγγύρισε—πρός Αυτόν πηγαίνω τώρα.

Χζέρντις (έν άπελπισία). Κού εγώ—! (Πετά τό τόξο). "Αλλοίμονό μου! "Αλλοίμονό μου!

Σιγούδος. Βαρειά ήτο ή καρδιά μου από τή στιγμή που σε απέσπασα από τό σπήτι μου για να σε δώσω στον Γκουνάρ. Εύχαριστώ, Χζέρντις—τόρα πάλι ελάφρωσε και έλευθερώθη. (Πηγαίνει).

Χζέρντις (σιγά). "Επέθανε.—Και έχασα και τή ψυχή μου!

(Η καταγής ραίνεται).

Χζέρντις (άνκραξεί άγρια). "Ερχονται! "Εγώ τους κάλεσα με ξόρκια! "Οχι, όχι, δέν έρχονται μαζή σας. Δέν θέλω νάλω χωρίς τό Σιγούδο! Δέν υπάρχει σωτηρία! Με βλέπουν! Γελούν! Μου νεύουν!

"Ορμούν με τά άτια τους! (Τρέχει στην άκρη των βράχων προς τό βάθος). Μ' έψθασαν. Βοήθεια! Δέν υπάρχει καταφύγιο! "Οχι! Νά—νά! "Ισως στα βάθη του πόντου. (Κρμνίζεται).

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΟΗ

('Ο Αϊρνούλφ. 'Η Νταννύ. 'Ο Γκουνάρ και ό 'Εγγίλ. Οί άδρες του Σιγούδος. Έρχονται σιγά σιγά από δεξιά).

Αϊρνούλφ (στραμμένος προς τόν τύμβο). Τώρα κοιμήθηκε ή ψυχή. Έκδικήθηκα τό θάνατό σας!

Νταννύ (έρχεται). Πατέρα, πατέρα—πεθαίνω από

τρόμο. "Ολοι αυτοί οί φόνοι—και ή καταγής—άκουσε, άκουσε!

Γκουνάρ (με τόν 'Εγγίλ στα χέρια του). Προστασία για τό παιδί μου!

Αϊρνούλφ. Σύ, Γκουνάρ!

Γκουνάρ. Ναι Αϊρνούλφ. Τό σπήτι μου εκάη και οί άδρες μου σκοτώθηκαν. Έρχομαι στα χέρια σου. Κάμε με ό,τι θέλεις!

Αϊρνούλφ. Αυτό εξαρτάται από τό Σιγούδο. Στην καλύτερα τώρα. "Εδώ έξω δέν υπάρχει ασφάλεια!

Νταννύ. Ναι, μέσα, μέσα! (Προχωρεί προς τήν καλύτερα, βλέπει τό πύλω και άφίνει μία κραυγή.)

'Ο Σιγούδος, ό άνδρας μου,—τόν έσκότωσαν!

Αϊρνούλφ (σπεύδει κοντά). 'Ο Σιγούδος!

Γκουνάρ (άφίνει κάτω τόν 'Εγγίλ). 'Ο Σιγούδος σκοτωμένος!

Νταννύ (βλέπει άηλπισμένα τούς άνδρες που παραστέκουν τό Σιγούδο). "Οχι, όχι, δέν μπορεί—θά ζή! (Βλέπει τό τόξο Μπα, τί εν' αυτό; (Τό σκάνει).

Αϊρνούλφ. Κόρη μου, όπως τό είπες.—'Εσκότωσαν τό Σιγούδο.

Γκουνάρ (έν ναυ του ήλθεν αίσθησις ακέφης). Και ή Χζέρντις!—Πέρασε από δω ή Χζέρντις;

Νταννύ (σιγά, συγκρατημένα). Δέν ξερω τό τόξο της όμως εύρέθη εδώ.

Γκουνάρ. Τό είδα!

Νταννύ. Σούτ. Σούτ! (Μέσα της). Τόσο πολύ λοιπόν τόν μισούσε!

Γκουνάρ (σιγά). Τόν έσκότωσε—τή νύκτα πριν της μοναγαρίας. Μ' αγαπούσε λοιπόν!

(*Άγριο κνηγετό σφριρίζει στον άέρα).

"Ολοι ύποψοφούν τρομασμένοι).

'Εγγίλ (τρομασμένος). Πατέρα! Κύτταζε! Κύτταζε εκεί!

Γκουνάρ. Τι είναι

'Εγγίλ. 'Εκει ψηλά—τά μαύρα άλογα—!

Γκουνάρ. Είναι τά σύννεφα, που—

Αϊρνούλφ. "Οχι, είναι οί νεκροί που τρεξιδεύουν προς τό Βαλλάλ.

'Εγγίλ (με κραυγή). Είναι μαζή και ή μητέρα!

Νταννύ. Για τό Θεό!

Γκουνάρ. Παιδί μου—τό λές!

'Εγγίλ. 'Εκει—ψηλά—πάνω σε μαύρο άλογο! Πατέρα, πατέρα! Σφριγγεται τρομασμένος στο πατέρατου).

(Μικρή σιγή. 'Η καταγής περνά. Τά νεφρ σφρίζονται. 'Η σελήνη φωτίζει έρημικά τό τοπίο!)

Γκουνάρ (σιγά και όδυνηρά), Πράγματι. 'Η Χζέρντις πέθανε.

Αϊρνούλφ. "Ετσι φαίνεται Γκουνάρ. Και αυτή ήθελά περισσότερο να εκδικηθώ παρά εσένα. Και στους δυό ή συνάντησις μας μάς έσφίχθη άκριβά. Νά το χέρι μου. Φιλία και άγάπη πειά!

Γκουνάρ. Εύχαριστώ Αϊρνούλφ. Και τόρα στα πλοία. "Ερχομαι μαζή σας στην 'Ισλανδία.

Αϊρνούλφ. Ναι εμπρός στην 'Ισλανδία. Και για πολύ καιρό θά ίσσορηται παντού ή έκστρατεία μας.

ΤΕΛΟΣ X'.

Ο ΣΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΑΤΑΣ

Οί καλλιεργηταί τής πατάτας εις τόν τόπον μας πολλάκις άπογοητεύονται, διότι με έλας τας περιποιήσεις, που έκαμην εις τήν πατάτα των, έμείψωσαν πατάταν ψιλήν και σχετικώς όλιγην. Οί καλλιεργηταί αυτοί άσφαλώς θά έχουν κάμει λάθος εις τόν τρόπον τής εκλογής και προπαρασκευής του σπόρου τής πατάτας.

Κατωτέρω θά δώσω όλίγας οδηγίας, τας οποίας άπέκτησα εκ τής πείρας μου, ως πατατοκαλλιεργητής, και εκ των δοκιμών των ειδικών γεωπόνων τής Εδωρπής.

**

'Ο πατατοκαλλιεργητής πρωτίστως πρέπει να προσέξη, μήπως ό σπόρος του είναι προσβεβλημένος από άρρώστιαν. Σπόρος, που παρουσιάζει βούλας μαύρας ή καστανάς εις τήν πέσαν του, μαλακωτέρας από τό άλλο μέρος, ή είναι κοπή ή πατάτα, παρουσιάζει μαύρον ή καστανόν κρέας, δέν πρέπει να χρησιμοποιηθή διά σποράν κατ' οδόνα τρόπον. 'Ο σπόρος αυτός και δύσκολα φυτρώνει και σαπίζει εύκολα εις τήν γην και μεταδίδει την σπαλάν του και εις τας γεράς πατάτας. Εις τινες περιστάσεις μάλιστα καταστρέφεται εξ αιτίας του και ή παραγωγή όλόκληρος του πατατοκαλλιεργητού και ή παραγωγή των γειτόνων του.

**

'Επειτα πρέπει να προσέξη ό πατατοκαλλιεργητής, ώστε ό σπόρος του να είναι τελείως ώριμασμένα πατάται. Αί πατάται αυτά διακρίνονται από τας άλλας, διότι έχουν χονδράν και πειό σκούραν πέσαν, ή οποία δύσκολα ξεφλουδίζεται, όταν γλυστράη κανείς τό δάκτυλό του με δύναμιν επάνω εις τήν πατάταν. 'Ο σπόρος δέ αυτός πρέπει να μαζεύεται μετά 8—10 ήμέρας, άφου ξερανηθούν τελείως τά φυτά τής πατάτας.

**

Εξ άλλου πάλιν πρέπει να διαλέγη ό πατατοκαλλιεργητής τό είδος τής πατάτας, που θά σπερην. Εις τήν 'Ελλάδα έχει απόδοξη ήκ πείρας, ότι εις τά ζεστά και πεδινά έδαφη, δηλαδή εις τούς κάμτους, προκόπτουν δυό είδη, 1) ή Κερκυραϊκή ή στρογγυλή πατάτα και 2) ή Πατησιώτικη ή πλακωτή πατάτα. Τό είδος τής Κερκυραϊκής ή στρογγυλής πατάτας αποτελείται συνήθως από πατάτας μετρίου ή μεγάλου μεγέθους, με σχήμα περίπου σαν τό αυγό, με χρώμα κιτρινωπόν, και με μάτια βαθεία και κρέας κιτρινωπόν, άλλ' όχι πολύ σφικτόν.

Τό είδος τής Πατησιώτικης ή πλακωτής πατάτας αποτελείται συνήθως από μικράς ή μετρίου μεγέθους πατάτας, με μέγεθος συνήθως ενός αυγού, με σχήμα πλακωτόν, πέσαν λείαν, χρώματος κιτρινωπού προς τό κόκκινον, με μάτια ανάθηα και κρέας κιτρινωπόν, άλλα πολύ σφικτόν και νόστιμον.

Ως ποιότης ή Πατησιώτικη πατάτα είναι καλύτερα τής Κερκυραϊκής, διότι και πειό νόστιμη και πειό θεωρητική είναι και όταν καθαρίζεται διά τό μαγειρείον, χάνει κανείς εις τό πάστρευμα όλιγώτερον από τήν Κερκυραϊκήν. 'Η απόδοσις όμως τής Κερκυ-

ραϊκής πατάτας εις τό στρέμμα εινε κατά τό έν τρίτον μεγαλύτερα από τήν Πατησιώτικην. 'Εάν παραδείγματος χάριν πάρης 900 όκάδας πατάταν Πατησιώτικην εις τό στρέμμα, θά πάρης 1200 περίπου όκάδας Κερκυραϊκήν. Διά τούτο οί συστηματικοί καλλιεργηταί μας, επειδή ή καλοκαιρινή πατάτα είναι συνήθως, εις όμαλάς περιστάσεις, εύθνοτέρα τής χειμωνιάτικης, προτιμούν διά τήν χειμερινήν σποράν (Ιανουαρίου—Μαρτίου) τήν Κερκυραϊκήν πατάταν, ή οποία αποδίδει περισσότερον. Καλλιεργούν δέ ταυτοχρόνως και όλιγην Πατησιώτικην πατάταν, διά να τήν έχουν διά σπόρον τόν 'Ιούλιον—Αύγουστον. Διά χειμωνιάτικην δέ παραγωγήν (σπορά 'Ιουλίου—Αδουστου) προτιμούν τήν Πατησιώτικην πατάταν.

Συνιστώ θθεν εις τούς πατατοκαλλιεργητάς των θερμών και πεδινών μερών τής 'Ελλάδος να χρησιμοποιούν διά σπόρον μόνον τήν Κερκυραϊκήν ή Πατησιώτικην πατάταν, διότι ή Θεσσαλική (του Βόλου, τής Αργούς) και ή Χαλκιδική άποτυγχάνουν και δίδουν πολύ μικρά πατατάκια και έλαχίστην παραγωγήν. Είναι δέ ανάγκη κάθε 2—4 χρόνια να αλλάσσουν τόν σπόρον, αγοράζοντας σπόρον από τήν Κερκυραν ή τή Πατήσια.

Πατάτα διά σπόρον από ζεστότερα μέρη επιτυγχάνει καλύτερα από τήν πατάταν, που πρόβχεται από ψυχρότερα μέρη. Εις τά όρεινά και ψυχρά μέρη, όπου ή πατάτα εύδοκιμεί χωρίς ποτισματα, προτιμάται διά σπόρον ή πατάτα του τόπου από ξηρικά χωράφια ή ή δοκιμασμένη πατάτα άλλων όρεινών και ψυχρών μερών.

Αί συστάσεις αυτές ίσχύουν, εφ' όσον ή πείρα ή αί δοκιμαί των γεωπόνων του Κράτους δέν υποδείξουν άλλα είδη καλύτερα από τά άνωτέρω.

**

Και τόρα γεννάται τό ζήτημα, πρέπει να φυτευόμεν πατάτες όλόκληρες ή κομμάτια; Αί δοκιμαί απέη δείξαν κατά τρόπον άναμφισβήτητον, ότι, όταν φυτευθή κανείς τάς πειό χονδράς και τάς πειό βαρείας πατάτας, χωρίς να τάς κόβη, έχει τήν μεγαλειέραν απόδοσιν. 'Επειδή όμως ή πατάτα τήν εποχήν, που τήν χρησιμοποιεί κανείς διά σπόρον κοστίζει πολύ περισσότερο από τήν εποχήν που τήν μαζεύει (συγκομίζει), δι' αυτό μπορεί να γίνη ένας συμβιβασμός, να μεταχειρίζονται δηλαδή οί πατατοκαλλιεργηταί πατάτας διά σπόρον με βάρος τουλάχιστον 15—30 δραμιών ή κάθε μία. Ψιλή πατάτα με βάρος μικρότερον των 15 δραμιών χρησιμοποίησις διά σποράν απέδωκε μηδανικην σχετικώς παραγωγήν.

'Όταν χρησιμοποιή κανείς διά σπόρον, πατάτας 15—30 δραμιών έκάστην, χρειάζεται εις τό στρέμμα 125—250 όκάδας σπόρον με τήν κανονικην απόστασιν φυτεύσεως 50 πόντων ή μία από τήν άλλην.

'Αλλά πολλάκις είναι δύσκολον να εύρη κανείς πατάτας του βάρους τούτου, δια να τάς χρησιμοποιήση προς σποράν, ή δέν έχει ό καλλιεργητής τόσα κεφάλαια, ώστε να χρησιμοποιή πολύ μεγάλας πατάτας προς σποράν. 'Εν τούτοις περιπτώσει κατ'

ανάγκη χωρίζει τὰς χονδρὰς πατάτας εἰς κομμάτια. Κατὰ γενικὸν ὅμως κανόνα πρέπει κάθε κομμάτι νὰ ἔχῃ τὸ ὀλιγώτερον δύο μᾶτια ἐπάνω του μεγάλα καὶ σχετικῶς θαθεῖά, διὰ νὰ ἀποδόσῃ τὸ χωράφι τὴν κανονικὴν ἀπόδοσίν του. Κομμάτια δὲ μὲ ἓνα μόνον μεγάλο μᾶτι, ἀποδίδουν μίαν μόνον μεγάλην πατάταν καὶ ὀλίγας φιλάς. Κατ' οὐδένα λόγον πρέπει οἱ πατατοκαλλιεργηταὶ νὰ μεταχειρίζονται διὰ σπόρον φλούδαν πατάτας, διότι τότε ἡ παραγωγή των θὰ εἶναι μηδαμινή.

Ἐὰν προσέξῃ κανεὶς εἰς μίαν πατάταν, διακρίνει ἓνα τμήμα μὲ πολλὰ μᾶτια κοντὰ τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο, τὴν λεγομένην κορυφὴν τῆς πατάτας. Εἰς ἄλλο δὲ μέρος διακρίνει μόνον βούλαν, ἡ ὅποια ἔμεινε ἀπὸ τὸ βλαστάρι, ποῦ συνέδεε τὴν πατάταν μὲ τὸ φυτόν της, τὸν λεγόμενον ἀφᾶλόν. Τὰ μᾶτια γύρω τῆς κορυφῆς εἶναι τὰ ζωηρότερα μᾶτια τῆς πατάτας, δηλαδὴ καὶ ὀλιγώτερα φυτρώουν καὶ κᾶμνον μεγάλην παραγωγήν, ὅταν χρησιμοποιηθῶν διὰ σπόρον. Ἐνῶ τὰ ὀλίγα μᾶτια γύρω ἀπὸ τὸν ἀφᾶλόν εἶναι κοιμισμένα καὶ ἀργὰ φυτρώουν καὶ κᾶμνον σχετικῶς μικροτέραν παραγωγήν. Ἐὰν ἐπομένως μπορῇ κανεὶς νὰ πωλήσῃ τὴν κομμένην πατάταν ἢ νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ διὰ φαγητόν, εἶνε προτιμότερον νὰ κόψῃ τὸν ἀφᾶλόν μὲ κᾶμψον κρέας τῆς πατάτας, ἕως τὸ

ἔν τεταρτον περίπου, καὶ τὸν μὲν ἀφᾶλόν νὰ πωλήσῃ ἢ νὰ χρησιμοποιήσῃ διὰ φαγητόν τὸ δὲ ἄνω μέρος, δηλαδὴ τὴν κορυφὴν μὲ τὰ μᾶτιά της νὰ χρησιμοποιήσῃ διὰ σπόρον ἢ δολοκλήρον ἕως ἔμειναι ἡ χωρισμένον εἰς 2-3 κομμάτια. Πάντα ὅμως, ὅταν χωρίζῃ κανεὶς τὴν πατάταν εἰς κομμάτια, νὰ τὴν κόβῃ κατὰ μᾶκρος.

Πρέπει δὲ νὰ γνωρίζουν οἱ πατατοκαλλιεργηταὶ, ὅτι ἡ κομμένη πατάτα, ὅταν χρησιμοποιεῖται πρὸς σπόρον, δὲν φυτρώνει ὀλιγὰ, ἀλλὰ ἕως 20 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν μένον τὰ κομμάτια ἀφύτρωτα καὶ τυφλά, διότι εὐκολα σαπίζουν. Τὰ δὲ φυτὰ, ποῦ γίνονται ἀπὸ κομμάτια πατάτας, εἶνε πειρ ἄδυνατα ἀπὸ τὰ φυτὰ, ποῦ γίνονται ἀπὸ ἀκέραιας πατάτας.

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω καταλαμβάνει κανεὶς, ὅτι οἱ καλλιεργηταὶ εἰς ὁμάδας περιστάσεις συμφέρουν ἔχουν νὰ προτιμῶν νὰ καλλιεργῶν ὀλιγώτερα χωράφια μὲ ἀκέραιες χονδρὰς πατάτας, καρὰ νὰ καλλιεργῶν πολλὰ χωράφια μὲ κομμάτια καὶ μάλιστα μὲ πολὺ μικρὰ κομμάτια, ποῦ ἔχουν 1-2 μᾶτια τὸ πολὺ.

Προτὺ νὰ φυτευθῇ ὁ σπόρος τῆς πατάτας πρέπει νὰ σιτεύσῃ ὅπως τὸ ὀλιγώτερον 40-45 ἡμέρας καὶ ὄχι νὰ φυτευθῇ, μόλις ἐδῶχεν ἀπὸ τὴν γῆν. Τὸ σίτευμα ἢ μακράγιασμα αὐτὸ γίνεται, ἀφοῦ στρωθῇ ἡ πατάτα εἰς σκιερὸν καὶ εὐδρον μέρος καὶ λεπτόν στρώμα πάχους 20-30 πόντων. Τὴν γυρίζουν δὲ 2-3 φορές κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο.

Ἐπίσης πολὺ καλὸν εἶνε νὰ σιτεύσουν καὶ τὰ κομμάτια κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἐπὶ 3-5 ἡμέρας, ἀφοῦ κοποῦν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξασφαλίζομεν καὶ τὸ ταχύτερον φύτρωμα καὶ μεγαλύτεραν ἀπόδοσιν. Πρὸ τοῦ φυτεύματος καταβρέχονται αἱ σιτεμένα πατάτια καὶ τὰ κομμάτια μὲ ἀφθονον νερόν.

Ἄν θέλῃ κανεὶς νὰ παραγγῆ πρώιμωτέραν πατάταν κᾶμνει τὴν λεγομένην προβλασθίαν τοῦ σπόρου. Τοποθετεῖ δηλαδὴ τὴν πατάταν εἰς μίαν ἀποθήκην ἢ εἰς ἓν ὀματίον ζεστόν (20-25 βαθμοῦς θερμοκρασίαν καὶ τὴν νύκτα) καὶ ὄχι πολὺ φωτεινὸν καὶ ἐντὸς νοπῆς (ὄχι πολὺ ὑγρᾶς) ἄμμου στῆν σειρὰν μὲ τὸν ἀφᾶλόν πρὸς τὰ ἐπάνω. Ἡ πατάτα αὐτὴ μετ' ὀλίγας ἡμέρας φυτρώνει. Τότε ἐξάγεται ἀπὸ τὴν ἄμμον καὶ φυτεύεται εἰς τὸ χωράφι μὲ προσοχὴν, διὰ νὰ μὴ σπᾶσουν τὰ βλασταράκια. Ἡ προβλασθιμένη πατάτα ὡς σπόρος καὶ πρώιμωτέρα γίνεται καὶ περισσύτεραν πατάταν ἀποδίδει, ὅσον ἀργοστορεῖ νὰ μαζευθῇ. Ὅταν ὅμως σπᾶσουν τὰ πρῶτα βλαστάρια, τότε τὸνναντίον ἢ ἀπόδοσις εἶνε μικροτέρα τῆς κανονικῆς.

Π. Α. ΔΕΚΑΖΟΣ

MΑΡΤΙΟΣ 1918

Ο ΜΑΡΤΙΟΣ

Χιονισμένος ὁ Ἰαννουῖος, μὲ οἰχμένο τὸ λευκὸ του μανδύα ὅσα μὲ τὴν Καισαριανή, χαρίζει στοὺς οἰχηλοὺς Ἀθηναίους ξεπαγιαῖσματα, ἀνατριχίλες, εὐχῆ.

Τὴ στιγμὴ ποῦ ἡ Γῆ ζυτναίει ἀπὸ τὸ λήθαργό της καὶ χαρούμενη ἀνοίγει τὴς ἀστεροειτεῖς πηγῆς τῶν χιμῶν καὶ τῶν ἀρωμάτων της στὴν πρόσκαιν βλάστηση τοῦ κᾶμπου καὶ τοῦ βουνοῦ, ὁ χειμῶνας, ξεχνώντας ὅτι πέρασεν ἡ ἐποχὴ του, ὄργισμένος σκορπίζει τὴς ἀντιπαθητικῆς ἐκδουλεύσεις του.

Ὁ ἀνοξείτικος ἥλιος σὺν δειλῇ κοπέλλᾳ τοῦ ἀρχαίου χωριοῦ ξεπροβάλλει γιὰ λίγες στιγμῆς στὸ στερεώ-

μα, ἀλλὰ γρήγορα-γρήγορα τρέχει καὶ κρύβεται πίσω ἀπὸ τὰ πικρὰ νέφη.

Ἐνας Μάρτιος παράδοξος, ἀλλόκοτος, ἀντιπαθητικὸς παιδεύει ἀξενεῖστα τὴν ζωὴ ποῦ μέσα σπὲς ἀνοξείτικες στιγμῆς βροῖσκει εὐμορφίε, βροῖσκει χάρες βροῖσκει θέλητρα.

Ἐνα τσουτρερὸ βορειοαἰθια ποῦ φέρνει ἀπὸ τὰ χιονισμένα βουνὰ τῆς πιδ καυτερῆς οἰκῆς του σβένει ἀλύπητα καὶ τῆς εὐμορφίε καὶ τῆς χάρες καὶ τῆς χαρῆς τῆς ζωῆς.

Χαίρεται μόνι σ' αὐτὴ τὴν ἀγωνία ἡ διμασμένη Γῆ ποῦ ἡ βροχῆς πλούσια τὴν καταρθεύουν γιὰ νὰ εὐτυχήσῃ ὁ Γεωργὸς σποῦγῃ τὴν νῆ σακουμένην.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1918

ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ

Καθ' ἔλυν αὐτὸν τὸν μῆνα ζωηραὶ ἐγένοντο αἱ προπαρασκευαὶ διὰ τὴν θεατρικὴν ἐποχὴν τοῦ καλοκαίριου. Νέοι θίασοι συνεκροτήθησαν καὶ νέαι ἐμφανίσεις προετοιμάζονται.

Ἀπὸ τῶν ὅμως ἡμερῶν ὁ θεατρικὸς κόσμος ὑπέστη μεγάλην συγκίνησιν. Μία δὴλωσις ὀλιγόλογος τῆς Κας Ἐγκελῆ ἔφερον αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα. Καὶ ἡ δὴλωσις ἀφῆρα τὴν ἀποχώρησιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς τῆς ἀγαπητῆς αὐτῆς καλλιτέχνιδος.

Τὴ ἠνάγκασε τὴν Καν Ἐγκελ ν' ἀποσυρθῇ τῆς σκηνῆς, ποῖα τὰ αἴτια τὰ προκαλέσαντα μία τέτοια ἀπροσδόκητον ἀπόφασιν δὲν ἐγνώσθησαν ἀκόμη. Τὸ γεγονός εἶνε ὅτι ἡ κ. Ἐγκελ δὲν θὰ ἐμφανισθῇ πλέον εἰς τὸ θέατρον καὶ οἱ φίλοι τοῦ θεάτρου ὅσοι εἶνε καὶ θαυμασταὶ τῆς θὰ περάσουν ἐφέτος τὸ καλοκαίρι χωρὶς νὰ χειροκροτήσουν καὶ νὰ θαυμάσουν τὴν κριμὴν καλλιτέχνιδος.

Διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ ἐν τούτοις ἡ κ. Ἐγκελ, ὅλους αὐτοὺς τοὺς φίλους καὶ θαυμαστὰς ἔδωκε τὰς τελευταίας παραστάσεις τῆς ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ «Δημοτικῶ» θεάτρου καὶ ἔπαιξε μὲ ἓνα κέφι ἐντελῶς ἐξαιρετικὸ ὅλους τοὺς ρόλους εἰς τοὺς ὀλοῦσας τὴν εἶδε καὶ τὴν ἐθαύμασε τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινόν.

Τὴν κ. Ἐγκελ θὰ ἀντικαταστήσῃ εἰς τοὺς πρωτεύοντας ρόλους τῆς ἡ κ. Α. Ακουτάρη.

Ὁ θίασὸς τῆς πιθανῶς θὰ παῖξῃ στὰ Διονύσια ἡ εἰς τὸ θέατρον τοῦ Φαλῆρου.

Ἐφέτος θὰ εὐτυχίσωμεν νὰ παρακολουθήσωμεν ἀπὸ σκηνῆς, ἐπαγγελματικῶς πλέον, τὸ θαυμαστὸν σκηνικὸν τάλαντον τῆς Δος Κατσικοπούλου. Μετὰ τὰς ὀριζόμενὰς ἐν Παρισίῳ σπουδὰς τῆς ἐνδεικνυται ὡς πολὺτιμος πλέον παράγων τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς εἰς ἓνα τῶν πρωτεύοντων θιάσων μας θὰ εἶναι ἐγγύησις μεγαλητέρας ἐπιτυχίας.

Εἰς τὰ «Διονύσια» ὁ θίασος Κυβέλης ἐπανέλαβε τὰς παραστάσεις του. Καὶ τὴν ἑναρξί τὴν ἔκαμε μὲ τὸ γνωστὸν ἔργον τοῦ κ. Σενοπούλου «Ἡ Φωτεινὴ Σάντρη». Τὰς φιλολογικὰς παραστάσεις ἐπανέλαβε καὶ τὸ θέατρον τῆς Ἀδῶς Κοτοπούλη. Εἰς τὸ αὐτὸ θέατρον ἐπαχίθη μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν ἐν τελευταίῳ ἔργον τοῦ κ. Δημητρακοπούλου τὸ «Καμπάρ».

Τὰ «Παναθήνια» ἐφέτος θὰ στεγασθῶν εἰς ἴδιον θέατρον καὶ θὰ παιχθῶν ὑπὸ ἴδιον θιάσων. Λέγεται ὅτι οἱ τρεῖς ἔκλεκτοι συγγραφεῖς γράφουν ἐφέτος μὲ ἐντελῶς ἰδιαίτερον κέφι τὴν Πανελληνίῳ Ἐπιθεώρησιν των.

Εἰς τὸ θέατρον Παπαϊωάννου θὰ κᾶμῃ ἑναρξιν τῶν παραστάσεων τοῦ ὁ θίασος πρὸ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα. Ἡδῶ εὐρίσκειται εἰς Πάτρας, ἀναμένεται δὲ ἀπὸ

ἡμέραν εἰς ἡμέραν ἢ ἀφίξει του εἰς Ἀθήνας καὶ μὲ ἀνυπομονησίαν ἢ ἑναρξί τῶν παραστάσεων του.

Καὶ ἡ τελευταία θεατρικὴ εἰδήσις τοῦ μῆνος εἶναι ἡ ἔδωσις Νέας Δραματικῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ζεύγους Καλογερίκου. Ἡ ἑναρξί τῶν μαθημάτων περιμένεται μὲ πολλὴν ἀνυπομονησίαν, λέγεσται δὲ ὅτι θ' ἀρχίσῃ μὲ διάλεξιν τοῦ κ. Καλογερίκου ἐναντίον τοῦ στόμου τῆς ἀπαγγελίας κατῶν μέχρι τοῦδε δραματικῶν σχολῶν.

Ἡ σειρὰ τῶν συναυλιῶν αἱ ὁποῖαι ἀλλεπάλληλοι ἐδόθησαν τὸν μῆνα αὐτὸν ἐλπίζομεν νὰ ἔλθῃ πλέον. Ἀπὸ τὰς πολλαπλὰς αὐτὰς συναυλίαις ἔκειναι αἱ ὁποῖαι θὰ ξεχωρίζουν πάντοτε εἶνε αἱ συναυλίαι τοῦ «Ὀδείου». Ἡ τελευταία μάλιστα εἶχεν αὐτὸ τὸ ἐξαιρετικὸν ὅτι κατ' αὐτὴν ἠκούσθησαν τρία τραγούδια τοῦ ἐκ Πατρῶν μουσουροῦ κ. Δ. Λάλιου. Τὰ τραγούδια αὐτὰ—τὰ ὁποῖα ἄλλως ἔβλαβεν μὲ πολλὴν δεξιότητα ἡ σύζυγος τοῦ μουσουροῦ—ἀναδεικνύουν τὸν κ. Λάλιον ἓνα Ἑλληνα μουσικὸν πρώτης τάξεως. Καὶ εἶνε εὐτύχημα ὅτι τὸ Ὀδεῖον ἀνέλαβε νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἔκλεκτον καλλιτέχνην εἰς τὸν μουσικὸν κόσμον τῶν Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος καὶ χειροκροτῆσαι τὰς ἐμπνεύσεις του μὲ ὅλον του τὸν ἐνθουσιασμόν.

Εἰς τὸ θέατρον Κοτοπούλη ἔδωκε τὴν συναυλίαν τῆς ἡ κ. Βελοπούλου καὶ ἡ δις Γεράκη.

Τὰς δύο καλλιτέχνιδας συνόδευσεν στὸ πιάνο ὁ κ. Φαραντάτος.

Ὁ κ. Καλομοίρης ἔδωκε τὴν ἀγγελθεῖσαν συναυλίαν του τῆ συμπαρξί τῆς Κας καὶ Δος Φωκᾶ καὶ τῶν κ.κ. Τριανταφύλλου καὶ Καρατζᾶ.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἐπανεήρχισαν αἱ διαλέξεις τῶν Διονυσίων. Ὁ κ. Λαμπετὸς ὀμίλησεν περὶ τοῦ θεάτρου τοῦ Δ' Ἀνοῦντοιο. Ἡ διάλεξις αὐτὴ τὸσση ἐντύπωσιν ἔκαμε ὥστε ἐπανελήφθη καὶ δευτέραν φοράν.

Ἐπίσης ὀμίλησεν μὲ πολλὴν ἀναλυτικότητα καὶ βαθύτητα ἱστορικῆς ἐπιγνώσεως ὁ κ. Ράδος εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας περὶ τοῦ στρατιωτοῦ Τῆρόρι. Ὁ κ. Ράδος μᾶς παρουσίασεν ὀλιγὴν τὴν τραχυτῆς ζωὴν τοῦ στρατιωτοῦ ὅστις τὸσση ἠγάπησε τὴν πατρίδα μας ὥστε ἐπόθησε—καὶ τὸ ἔκαμε—ν' ἀποθάνῃ εἰς αὐτὴν.

Ὁ Γάλλος ἀρχίατρος κ. Λουετ ὀμίλησεν ἐνόπιον ἀκροατηρίου κατ' ἐξοχίαν ἔκλεκτοῦ περὶ τῆς Ἰγαιονομικῆς Ἰγηρεσίας τοῦ Στρατοῦ. Εἰς σειρὰν φυτεινῶν εἰκότων ἔδειξε ποῖα μέσα καταβάλλονται διὰ νὰ θεραπεύωνται ἡ καὶ νὰ προφυλάσσωνται οἱ πρόμαχοι τῆς πατρίδος των ἀπὸ τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου. Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Λουετ εἶχε πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον.

Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Μὲ ἐξαιρετικὴν ἔλυν ἐπισημότητα ἀπενεμήθη περὶ

τική της Κυβερνήσεως, διεπίστωσε την εξαιρετική ικανότητα του εξ Αιτικής πολιτευτού εις την διαχείρισιν της εμπιστευθείσης εις αυτόν σπουδαιότητας κρατικής υπηρεσίας. Απαλλαγμένος μεταφυσικών θεωριών και παντός περιττού φρόντου οικονομολογικής σοφίας κατώρθωσε να παρουσιάση μελέτην άριστην και να διατυπώση διά των άπλουστέρων και ευχαινεστέρων συλλογισμών τας νεωτεριστικώς άντιλήψεις της Κυβερνήσεως επί της οικονομικής ζωής του τόπου.

Παραλείπομεν τὰ ἄλλα κεφάλαια τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Νεγρεπόντη καὶ σταματοῦμεν εἰς τὰς καινοφανεῖς σκέψεις του ὅσον ἀφορᾷ τὴν ρευστοποιήσιν μεγάλου μέρους τοῦ ἐξωτερικοῦ δανείου <διὰ τῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Ἀμόνης> διὰ νὰ ἐξέρωμεν τὴν πρακτικότητα ἀλλὰ καὶ μεγάλην σκοπιμότητα τοῦ μέτρου τούτου ἀναστέλλοντος κατὰ πᾶσα τὰ κοινωνικά δυσάρεστα ἐκ τῆς πληθωρικής κυκλοφορίας χαρτονομίσματος.

Ἡ εἰσήγησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τιμᾷ τὸν κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἡ τιμὴ αὐτῆς ἄνταντα κλάται ἐφ' ὅλης τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελοῦσης ἐν τῇ συνθέσει τῆς πολυτίμου κεφάλαιον διὰ τὰ ἔθνη καὶ συμφέροντα καὶ τὴν ὅλην διακυβέρνησιν τῆς χώρας.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ δανείου τῆς Ἐπιτάξεως ἀπὸ ἀπόψεως τῶν οικονομικῶν ἔσον καὶ κοινωνιολογικῶν ἀπέτελεσε γεγονός βαρυσήμαντον Κυβερνητικῆς μερίμνης καὶ προνοίας. Ἰπῆρχεν

ΤΟ ΔΑΝΕΙΟΝ ἀνάγκη μιᾶς ἀσφαλιστικῆς δι- ΤΩΝ ΕΠΙΤΑΞΕΩΝ κλειδὸς διὰ νὰ δῶν διέξοδον εἰς δυσκολίας τῆς ζωῆς τὰς προκαλουμένας ἐκ τῆς πληθωρικής κυκλοφορίας χαρτονομίσματος, τὰς προερχομένας ἀπὸ τὴν διασκορπισμὸν ἀφθόνου πλοῦτου εἰς χεῖρας ὄλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων, κατ' ἐξοχὴν ἀπαρασκευῶν διὰ τὴν ἐναποκαμύεισιν. Τὸ δάνειον ἀπὸ τοιαύτης ἀπόψεως ἀποβαίνει εὐεργετικώτατον διὰ τὴν κοινωνίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως καθαρῶς χρηματιστικῆς, πραγματικῶν κέρδους εἶναι ἐξόχως ἐπιωφελεῖς διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀποδόσῃσι τὰς οικονομίας των ἢ τὰ περισσεύοντα κεφάλαιά των εἰς ἀσφαλεῖς καὶ τοκοφόρους ὁμολογίας. Αἱ ἐγγυήσεις ἐφ' ὧν περιβάλλεται τὸ δάνειον τοῦτο εἶναι τοιαύτης θετικότητος καὶ ἀσφαλείας, καὶ ὁ ἀποδιδόμενος τόκος πρὸς τὸ 6% τοσοῦτον ἑλκυστικὸς ποῦ οὐδέμια ἀμφιβολία ἐστὶ τὰ χρηματικὰ ἀποθέματα θὰ ζητήσουν νὰ ἀφελθῶσιν μιᾶς τῶν εὐνοϊκῶν εὐκαιρίας.

Γιὰ νὰ καταλάβῃ κανεὶς σὲ ποῦ βαθμῷ ψυχικῆς καὶ διανοητικῆς μικρότητος βρισκόμαστε ὡς Κοινωνία καὶ λαὸς δὲν ἔχη παρὰ νὰ στρέψῃ λιγὰν τὴν προσοχὴν του πρὸς τὰς δια- ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ νοητικῶν καὶ πνευματικῶν κορυφᾶς τῆς Ἐπιστήμης. Δὲν ἔχει παρὰ νὰ σφηνομετρήσῃ λιγὰν τὰ Πανεπιστήμιά μας. Ὅτι αὐτὸς τῆς ἡμέρας ξετυλιγέται πάλι γύρω ἀπὸ τὰ ἱερὰ αὐτὰ ἰδρύματα, ἀνίερο, ἐμπαιθῆς, ἀνεπιστημονικὸ, ἐμπορικὸ, ἐκμεταλλευτικὸ, κομματικὸ, τῆς κλίμας, εἶναι ἱκανὸ νὰ σαβανώσῃ κάθε πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ὑπόστασι τοῦ τόπου. Ἄδικα ὁ κ. Βενιζέλος ἐκάλεσε τοὺς κυρίους αὐτοὺς καὶ προσεπάθησε νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃ, νὰ τοὺς φρονηματίσῃ, νὰ τοὺς σηκώσῃ σὲ ἓνα ὑψηλότερον ἐπίπεδον τὸ ἐπίπεδον τῆς ἡμετέρας τῆς Πατρίδος, τοῦ

ΟΛΙΓΟΣΤΙΚΑ

Ἐραίου, τοῦ Εὐγενικοῦ. Ἄδικα γὰρ φαίνεται μέσα ἐκεῖ ὑπάρχει πολὺ σκοτάδι, πολλὴ μουσικία, πολλὰς κηλίδες, ποὺ χρειάζεται νέος Ἡρακλῆς γιὰ νὰ καθάρσῃ τὴν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴ κόπρο ποὺ εἶναι σωρευμένη στὸ ἔθνη αὐτὸ τέμενος.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ναυτιλία

Ἡ Ἐταιρεία τῶν Θαλασσιῶν Ἐπιχειρήσεων διὰ τοῦ δημοσιευθέντος ἐσχάτως ἰσολογισμοῦ τῆς κατέδειξε καὶ πάλιν τὴν ἀκατάβλητον ζωτικότητα τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς. Ἐπιχειρήσεις στηριζομένη ἐπάνω σὲ ἀσάλευτα οικονομικά θεμέλια δὲν ἴτο δυνατόν παρὰ νὰ φανερώσῃ δόκιμον τὴν προοδευτικὴν ὁρμὴν τῆς εἰς ἔργα θετικῆς κατευθύνσεως. Τὸ διανεμηθὲν μερίσμα τῆς καὶ τὸ διατεθὲν πρὸς ἀτόσβειν ποσόν, μέτρον ὕψους ἀντιλήψεως διὰ τὴν διαχείρισιν ἑνὸς τόσοσ σοβαροῦ οικονομικοῦ ὁργανισμοῦ, ὡς καὶ ἡ αὔξησις τοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς ἀποτελοῦν τὸν γνώμονα τῆς οικονομικῆς εὐρωστίας τῆς Ἐταιρείας τοῦ κ. Παλῆου.

Ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν πνοὴν καὶ τὸ μεταρρυθμιστικὸν πνεῦμα τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς κ. Α. Παλῆου ἡ Ἐταιρεία τῶν Θαλασσιῶν Ἐπιχειρήσεων, πρόκειται ὑποδείγμα ναυτιλιακοῦ παράγοντος ἐκ τῶν ἰσχυρωτέρων διὰ τὸ μέλλον τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ μεχρὶ τοῦδε ἀλματικὴ δράσις τῆς Ἐταιρείας εἶναι ἡ μεγαλειότερα ἐγγυήσις διὰ τὴν μέλλουσαν σταδιοδρομίαν τῆς. Αἱ εἰχαὶ ὄλων μας στηρίζονται ἐπὶ τῆς πεποιθήσεως τὴν ὅτιαν ἐμπνέει τὸ συντελεσθὲν ἄχρις ὧρας ἔργον τῆς. Τὸ ὄνειρον κάθε Ἑλλήνου εἶναι ἡ κυριαρχία τῆς Μεσογείου, ἡ θριαμβευτικὴ ἐμφάνισις ἀπὸ κάθε Μεσογειακοῦ αἰγιαλοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Σημιαῖς καὶ τοῦ δνεῖρου αὐτοῦ τὴν πραγματοποίησιν ἐγγυᾶται ἡ θριαμβευτικὴ πρόδοσις τῆς Ἐταιρείας τῶν Θαλασσιῶν Ἐπιχειρήσεων.

Εἰς τὸν Βοτανικὸν Κήπον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κ. Βενιζέλου, τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας κ. Ντὲ Μπιγὸ καὶ ἄλλων ἐπιστήμων ἐγένοντο αἱ δοκιμαὶ τῶν Βενζιναρότρων.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Γεωργίας κ. Καλούδης προσεφώνησε τὸν κ. Πρέδρον διὰ συντόμου προσελπίας καὶ ἐτόνισε τὴν σημασίαν τῆς εἰσαγωγῆς τῶν νέων καλλιεργητικῶν δυνάμεων τῆς ἑλληνικῆς γῆς.

Τὰ ἄροτρα δοκιμασθέντα ἐφανέρωσαν τὰ ἐξαιρετικὰ τῶν πλεονεκτήματα καὶ ἐγένοντο ἀντικείμενον ἰδιαίτερας προσοχῆς ἐκ μέρους τῶν μεγαλοῖδιοκτητῶν.

Αἱ αἰτήσεις πρὸς ἀγορὰν ὑπερέβησαν τὸν ἀριθμὸν τῶν διατεθειμένων ἄροτρων.

Βραδύτερον τὰ ἄροτρα ἐπεσκέφθη καὶ ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος.

Ὁ χορὸς τῶν «Δραματικῶν Συγγραφέων» καὶ ὁ χορὸς τῶν «Συντακτῶν» ἐσημείωσαν τὰς μεγαλειότητας κοσμικῆς ἐπιτυχίας κατὰ τὰς ἐφετεινὰς ἀποχρῶν.

ΣΤΑΔΙΟΥ 23

Ν. ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΡΑΠΤΗΣ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΗΣ ΒΑΣΙΛ. ΣΟΦΙΑΣ
ΣΤΑΔΙΟΥ 23

ΜΕΓΑΣ ΕΜΠΟΡΟΡΑΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΑΔΕΛΦΩΝ Γ. ΛΙΑΚΟΥ
ΚΑΛΟΤΕΧΝΑΙ ΡΑΠΤΑΙ ΤΗΣ Β. ΑΥΓΗΣ
ΣΤΑΔΙΟΥ 34

Πλουσιωτάτη Συλλογή ὑφασμάτων εἰς ὅλα τὰ γούστα καὶ ὄλους τοὺς χρωματισμούς.
Ἐκεῖ ἡ συνάντησις ὄλων τῶν κομψῶς ἐνδυομένων.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΡΑΝΙΩΤΗΣ
ΟΔΟΝΤΟΔΡΟΜΟΣ
Σ ΟΜΗΡΟΣ Σ
Τὸ μοναδικὸν τῶν Ἀθηνῶν ἠλεκτροκίνητον ἀτελεῖ.
Ἐξαγωγή ὀδόντων ὡς ἀνοόδους.
Κατασκευή ὀδοντοστοιχιῶν ἡγερμένην.
Θεραπευτὴ στόματος ἀποτελεσματικῆ.
ΟΜΗΡΟΣ Σ—ΑΘΗΝΑΙ

Modes Chapeaux
ΕΠΙΝΕΑΡΘΗΣ ΜΑΝΤΟΥΚΑ
ΕΡΜΟΥ 38
Τὰ νεότερα καὶ τελειότερα Παρισιὰ μόν- τέλα εἰς ὅλα τὰ γούστα καὶ σῆματα.
38—ΕΡΜΟΥ—38

ΜΕΓΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

“Ο ΣΥΓΓΡΟΣ”

Ἀριθμὸς 6—ΠΑΤΗΣΙΕΡΝ—Ἀριθμὸς 6

Ἄνακαιμισθὲν τελείως ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας του.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

Ὁλόκληρος σελίς εἰς ἓν τεύχος	Δραχ.	60
Ἡμίσει		35
Τέταρτον σελίδος		20
Ὅγδοον		12

Διὰ χῶρον μικρότερον αἱ τιμαὶ ἀνάλογοι

Δι' εἰκονογραφημένας διαφημίσεις, δι' ἕξ τεύχη ἢ περισσότερα ἰδιαίτεροι συμφωνία.

ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΔΟΥΣ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ Α'. Τόμος	Φρ.	3.00
» Β'. »	»	2.00
» Γ'. »	»	1.50
Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ Ἱστορικὸν μυθιστόρημα ἐξ ὑπερπεπαικῶσιν σελίδων	»	5.00

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΜΟΝΑΧΗ Δράμα Βυζαντινὸν τρίπρακτον.
Ο ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ Δράμα κοινωνικὸν τρίπρακτον.
Η ΚΑΕΦΤΟΠΟΥΔΑ Δράμα ἱστορικὸν τρίπρακτον.
Η ΤΖΕΝΗ ΜΕ ΓΕΛΙΟ ΤΗΣ κοινωνικὸν δραματικὸν μόνοπρακτον, μεταφρασθὲν εἰς τὴν Ἀγγλικήν.
ΟΤΑΝ ΔΕΙΗΤΗ ΤΟ ΧΡΗΜΑ. Δράμα κοινωνικὸν τρί- πρακτον. Πάντα διδάχθέντα ἀπὸ τῆς Ἑλλ. Σκηρῆς

Σειραὶ τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» τοῦ Α'. Β'. Γ'. Δ'. Ε'. ΣΤ'. Ζ'. Η. καὶ Θ. ἔτους πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖά μας πρὸς 30 φρ. ἐκάστη.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΑΓ. ΔΑΝΟΥ
ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΗΛΕΦ. ΑΘΗΝΩΝ 10. 01, 4. 31.

"ΠΡΟΝΟΙΑ"

ΤΗΛΕΦ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 1. 21

ΠΡΑΚΤ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ: ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
& ΑΔΕΛΦΟΙ ΔΑΝΟΥ & ΣΙΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ
ΔΡΑΧ. 2. 000. 000

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΚΑΤΑ ΚΙΝΔΥΝΩΝ
ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ - ΣΚΑΦΩΝ - ΚΕΡΔΩΝ - ΑΞΙΩΝ
POLICES FLOTTANTES - ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΤΑΧ. ΔΕΜΑΤΩΝ

Πρακτορεία εἰς ὅλους ἰοὺς λιμένας

